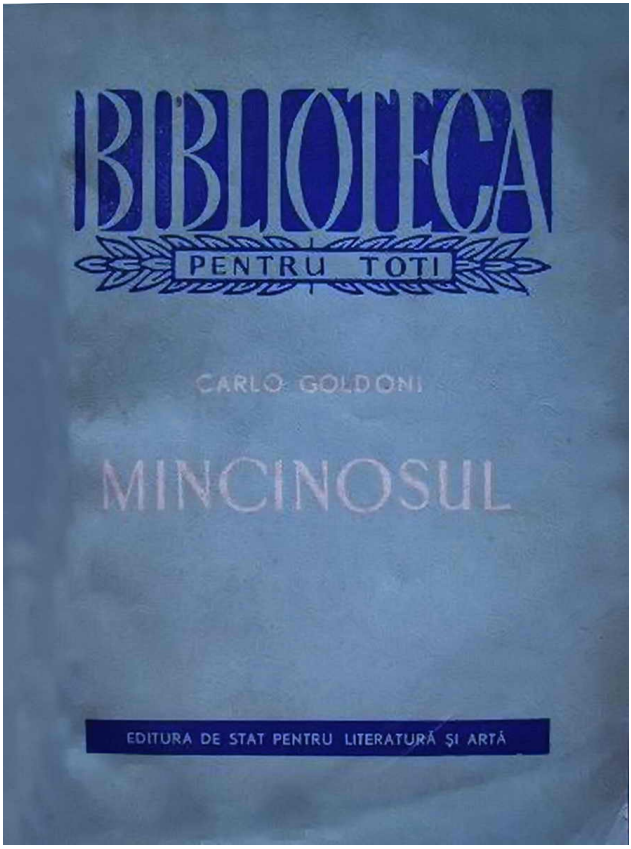
BIBLIOTECA
PENTRU TOTI
CARLO GOLDONI
MINCINOSUL
EDITURA DE STAT PENTRU LITERATURĂ ŞI ARTĂ

BIBLIOTECA PENTRU TOŢI
CÂRLO GOIDONI
MINCINOSUL
COMEDIE ÎN TREI ACTE
În româneşte de G EOlltt E IVASCU Şi
POLXXENIA CAUAMBI
RA Dl; STAT PENTRU LITERATURĂ ŞI ARTĂ
PERSONAJELE:
DOCTORUL BALANZONI. bolonez, medic în Veneţia
BEATRICE I... ROS AURA f fi, cele h".
(Ol. OMBINA, camerista loi
OTTAVIO, cavaler din Padua, iubitul Beatricei
ÎI ORÂND-O, cetăţean bolonez care învaţă medicina şi locuieşte în casa Doctorului; timidul îndrăgostit al Rosaurei IIRIGHELLA, confidentul lui PANTALONE, neguţător veneţian, tatăl lui I LI. IO, Mincinosul AK LLCCHINO, servitorul lui UN BIRJAR napolitan TÂNĂRUL, băiat de prăvălie l'N POŞTAŞ
O CINTAREATA MUZICANŢI INSTRUA-IENTIŞTI

Barcagii de *peotă 1*

1 iondolieri

Acţiunea se petrece în Veneţia.

l în Veneţia, este o barcă destul de încăpătoare, pentru mal i pol 10 Mi-o K acoperită cu pânză roşie, are scaune şi o masă la miilor vrşte p. titru mici călătorii şi pentru petreceri în oraş.

I.1 i traducătorului. În textul traducerii se foloseşte, conţi în ortul li al îi li îi. apelativul si e nor. s i e n o r a, dar şi sior, I o i, i (ci liiv. ilfijliil în dialectul venet ant.

ACTUL 1

SCENA I

Noapte cu lună.

Strada cu vederea spre Canat într-o parte, casa Doctorului cu o mică terasă. În cealaltă, un han cu firma „La vultur”.

La ridicarea cortinei se vede o peotă iluminată, pregătită pentru o serenadă: înăuntrul ei, instrumentişti şi o cântăreaţă. Instrumentiştii execută o arie

Florindo şi Brighella, jos în stradă, într-o parte a scenei. Rosaura şi Beatrice ies pe terasă.

FLORINDO

Uite, uite, Brighella! Iat-o pe iubita mea Rosaura pe terasă, cu soră-sa Beatrice; au venit s-asculte serenada. Acum e momentul să-i pun să cânte canţoneta pe care am compus-o, ca să-i dezvălui Rosaurei dragostea mea.

BRIGHELLA

N-am văzut în viaţa mea dragoste mai ciudată ca a dumneavoastră. O iubiţi pe signora Rosaura din toată inima; staţi în aceeaşi casă – că doar faceţi practicii da medic cu Doctorul, tatăl ietei – aşa că vă e cât se poate de uşor să-i vorbiţi, da-n loc să-i spuneţi totul pe iată, dumneavoastră vreţi să i-o arătaţi printr-s serenadă şi să-i dezvăluiţi dragostea prin* tr-o canţonetă? E păcat, zău, să \ ră pierdeţi vremea aşa, fără niciun rost. Staţi de vorbă cu fata, daţi-i să înţeleagă c-o iubiţi şi vedeţi cam în ce ape. se scaldă; şi dacă nu zice ba, îi puteţi face şi serenade – cel puţin atunci n-o să vă mai azvârliţi paralele aşa, de

pomană.

FLORIN no

Dragă Brighella, ţi-am spus doar de-atâtea ori: n-am curaj. O iubesc pe Rosaura, dar nu ştiu cum să-i spun c-o iubesc. Crede-mă: dacă m-aş afla în faţa ei şi aş ajunge să-i spun ceva despre dragostea mea, aş muri de ruşina.

BRIGHELLA

Şi-atunci, vreţi s-o duceţi tot aşa? Să suferiţi fără să-i spuneţi un cuvânt?

FLORINDO

Hai, du-te-n barcă şi porunceşte-le să cânte noua mea canţonetă.

BRIGHELLA

Să-mi fie cu iertăciune. L-am slujit la Bologna pe tatăl dumneavoastră, vă ştiu de când aţi venit pe lume, şi vă iubesc ca lumina ochilor. Acum, în oraşul acesta, deşi sunt în serviciul altcuiva, când vă văd e ca şi cum l-aş vedea pe vechiul meu stăpân, şi, cele câteva ceasuri pe care le pot fura vi le dăruiesc cu dragă inimă, dar…

Io

FLORIN DO

Brighella, dacă în la mine, fă ceea ce ţi-am poruncit: du-te la barcă şi spuseăesă cânte.

BRIGHELLA

O să fac întocmai cum mi-aţi poruncit.

FLORINDO Iar eu am să mă retrag după casa asta.

BRIGHELLA De ce să vă retrageţi?

FLORINDO

Ca să nu mă zărească cineva.

BRIGHELLA (*aparte*)

Oh, ce dragoste trăsnită! Ce tinerel de modă veche! în zilele noastre greu mai întâlneşti asemenea papă-lapte! (*Se îndreaptă spre barcă.*)

FLORINDO

Dragă Rosaura, tu eşti sufletul meu. Eşti singura mea nădejde. O, de-ai şti cât de mult te iubesc! (*Se retrage.*).

(*Instrumentiştii din peotă* execută *refrenul, iar*

cântăreaţa cântă *următoarea canţonetă veneţiană*:)

O, idole ceresc.

Nu ştii cât te iubesc.

Ui umbra rj; ei tale, M-apa să ai mea eh ia.

Ţi-aş spu llc, dinga nea. Ce Krea lll-i-e în „îi a; Dar nu ştiu ce anume… Nu pot să-i spun pe nume. Îmi face limba grea.

Şi doar tind eşti departe, Când Uimea ne desparte, Fără cuvir. te-aş vrea Durerea-mi să ţi-o spun.

Dar cum te văd, inaprind, Fiorii mă cuprind. Şi nu ştiu ce anume… Nu pot să-i spun pe nume, îmi strânge inima.

În faţă-mi de-ai privi, Poate te-ai dumiri Ce chin cumplit încearcă Sufletul meu trudit.

S-asc. ued mereu aş vrea Crunta durere-a mea; Damti ştiu ce anume… Nu pot să-i spun pe nume, îmi spune: poţi spera.

Beţi cea dintâi iubire, Singura-mi fericire. Şi de m-aş cununa Te-aş vrea mireasa mea;

Şi nu *măi* ani răbdare

Să nu-ţi spun ce mă doare;

Dar nu ştiu ce anume…

Nu pot să-i spun pe nume, Opreşte-al meu cuvânt.

Noaptea şi ziua toată Inima-i frământată. Sunt răvăşit de dor şi parcă mă sfârşesc

Şi ca să-mi găsesc leac N-ar trebui să tac; Dar nu ştiu ce anume… Nu pot să-i spun pe nume, îmi ţine graiu-n loc.

Iubirea-mi spune: Lasă Tăcerea ta sfioasă şi-arată-i cât de mare E chinul tău cumplit.

Dar când să-ncep mi-e parcă Vorbirea prea săracă, şi nu ştiu ce anume…

În timp ce se cântă canţoneta. Letio şi Arlecchino ies din han şi se opresc să asculte. Dună terminarea canţonetei, instrumentiştii continuă *melodia în vreme ce peota se îndepărtează.*

BRIGHELLA (*încet către Florindo*)

Sunteţi mulţumit?

FLORINDO

Cil se poate de mulţumit.

BRIGPEL! *A*

A mers bine?

FLORI MDO Nici nu se putea mai bine.

BRIGHELLA.

Numai că siora Ros. uită habar n-are cine i-a făcut serenada.

FLORINDO

Asta nu mă interesează: mi-e de ajuns că i-a plăcut. BRIGHELLA

Intraţi acum în casă, încercaţi s-o vedeţi şi faceţi-o măcar a bănui că toată minunăţia asta vine de la dumneavoastră.

FLORINDO

Să mă ferească Dumnezeu de una ca asta! Ba am să fac tocmai dimpotrivă şi, ca să nu-i dau nimic de bănuit, o iau frumuşel pe-aici, fac un ocol, şi-apoi intru în casă pe uşa cealaltă. Haide cu mine!

BRIGHELLA

Merg unde doriţi.

FLORINDO

Asta-i adevărata iubire: să iubeşti fără s-o spui. *des.*)

SCENA II

Lelio şi Arlecthino, Rosaura şi Beatrice pe terasă. LELIO

Ei, ce zici, Arlecchino? Straşnic e-aici la Veneţia! Fie vară, fie iarnă, oricând, aici petrecerile se ţin lanţ. Şi acuma că zăpuşeala te scoate şi noaptea din casă, lumea se desiată cu aceste minunate serenade.

ARTECCHINO Eu nu dau nicio para chioară pe serenada asta.

LELIO

I

Nu? Şi de ce/?

ARTECCHINO

Pentru că mie-mi plac numai serenadele unde se cântă şi se mănâncă.

LELIO

Ia uite-te, Arlecchino, la cele două doamne de colo de pe terasă. Le-am zărit şi de la fereastra camerei mele şi, cu toate că era-n amurg, mi s-au părut totuşi frumoase.

ARTECCHINO

Apăi, pentru dumneavoastră toate femeile sunt frumoase! Până şi siora Cleonice din Roma vi se părea un luceafăr, şi-acuma, iaca, aţi părăsit-o!

I-El 10

Nici n-o mai ţin minte măcar. Dar dacă cel* două doamne stan pe terasă atâta vreme, n-ai că-mi vine a crede că nu sunt dintre cele mai scumpe la v-edere. *Ară* de nerăbdare să-mi încerc noroci, îi.

ARTECCHINO

Ca la fiecare patru vorbe să trântiţi câte zece minciuni.

LELIO

Eşti un obraznic!

ARTECCHINO

Eu zic c-ar fi mai bine s-o pornim spre casa lui sior Pantalone, tatăl dumneavoastră.

LELIO

E plecat la ţară. Când s-o întoarce la Veneţia, m-oi duce să stau la dânsul.

ARTECCHINO Şi pân-atunci aveţi de gând să staţi la han?

LELIO

Da, ca să mă pot bucura de libertatea mea. E vremea bâlciului, vremea petrecerilor: sunt douăzeci de ani de când lipsesc din scumpa mea patrie, ia priveşte cât de minunate par cele de na doamne în bătaia lumi 1 înainte de-a intra în vorbă cu ele, tare-aş vrea să ştiu cine sunt! Ştii ce, Arlecchino? Şi te duci la han şi şi întrebi pe vreun slujitor de-acolo cine sunt, dacă-s iruuioase şi cum le cheamă.

ARTECCHINO

Pentru toată afacerea asta, ar trebui vreo lună dele.

ZILELIO

Hai, şterge-o, eu te-aştept aici!

ARTECCHINO

Ah, obiceiul ăsta de a-ţi vârî nasul în treburile altora…

LELIO

Nu mă scoate din sărite că te croiesc!

ARTECCHINO

Ca să vă scutesc de osteneala asta, mă duc unde mi-aţi poruncit. (*Intră în han.*)

LELIO

Ia să v/ad dacă nu-mi surâde şi-n seara asta vreo aventură7!(*începe să se plimbe.*)

ROSAURA

Ai dreptate, surioară, at dreptate: nici că se putea o serenadă mat frumoasă.

BEATRICE

Nu-mi prea vine-a crede că s-ar afla prin partea locului persoane care să merite asemenea minunăţie, aşa că mă bate gândul c-a fost făcută pentru noi.

ROSAVRI.

De. un şti măcar pentru care din noi, şi cine-a poruncit-o.

REAFRAI

Vreun necunoscut îndrăgostit de frumuseţea du-initale.

ROSAURA

Sau mai degrabă vreun tainic admirator al calităţilor dumitale.

BEATRICE

Eu n-aş şti asupra cui s-arunc bănuiala. E drept că signor Ottavio pare îndrăgostit de mine: dar dac-ar fi pus el să mi se facă serenada, nu s-ar fi ascuns.

ROSAURA

Nici eu nu m-aş dumiri cine-i autorul. Florindo nu poate fi. Am încercat de nu ştiu câte ori să-i spun câte-o vorbă dulce, dar el s-a arătat totdeauna duşmanul dragostei.

BEATRICE Vezi colo un bărbat care se plimbă?

ROSAURA

Da, şi-aşa, în bătaia lunii, pare foarte bine îmbrăcat.

LELIO *faparte*. *oumbindu-sg*)

Văd că Arlecchirjo nu se mai întoarce: nu ştiu nici cine sunt şi nici cum să le iau. Dar fie ce-o fi, am să ti ui mărginesc şi eu numai la lucruri generale.

ROSAURA Hai să intrăm în casă!

— BEATRICE Ce nebunie! De cine ţi-e frică?

LELIO

O, cât de senin e cerul! Ce noapte minunată şi cită linişte! (*Uit indu-se spre terasă*.) Şi nici nu-i de mirare că cerul străluceşte mai tare ca de obicei: în noaptea asta e luminat de două dintre cele mai gingaşe stele.

ROSAURA (*Beatricei*)

Vorbeşte de noi.

BEATRICE (*Rosaurei*)

Foarte frumos! Să-l ascultăm.

LELIO

Când doi aştri arzători umplu noaptea de văpaie, un mai e vreo primejdie că răcoroasa lunii rază ne atinge.

BEATRICE

f *fiosaure*!)

Ori e nebun, cri e îndrăgostit de una din noi.

0SALEA

(*Beatricei*)

Pare un tânăr cât se poate de chipeş şi vorbeşte tare frumos!

IF. LIO

De nu m-aş tenie c-ar putea fi luată drept îndrăzneală, aş cuteza să urez doamnelor bună seara.

ROSAURA Dimpotrivă, ne onorează.

LELIO

Aţi ieşit la aer curat? E drept că şi anotimpul o cere.

BEATRICE

Ne bucurăm şi noi de-un pic de libertate, în absenţa tatălui nostru.

LELIO

A, tatăl domniilor voastre nu-i în oraş?) BEATRICE

Nu, signore.

11 cunoaşteţi pe tata?

LEI. IO

O, suntem buni prieteni. Şi unde-a plecat, dacă mi-e îngăduit să ştiu?

ROSAURA

La Padua, să vadă un bolnav.

LELIO (*aparte*)

Sunt iete de medic. (*Către cele două fete.*) Desigur, domnul doctor e un om mare; e gloria secolului nostru!

ROSAURA

Prin bunăvoinţa celor care ştiu să-l aprecieze. Dar. mă rog, cine sunteţi, de ne cunoaşteţi, iar noi nu vă cunoaştem?

LELIO

Sunt un admirator al însuşirilor dumneavoastră.

ROSAURA Al însuşirilor mele?

LELIO

Al unora dintre ele.

BEATRICE

l'aceţi-ne cinstea de-a ne spune despre care din noi e vorba?

n

LELIO

Îngăduiţi-mi, totuşi, să ţin ascunsă această taină. O voi dezvălui la timpul potrivit.

ROSAURA (*Beutricei*)

As la are să ceară pe una din noi de nevastă.

BEATRICE (*Rosaurei*)

Numai cerul ştie care din noi va avea parte de asemenea noroc.

SCENA III

Arlecchino, care se întoarce de la han, şi ceilalţi.

ARIECCHINO (*căutându-l pe Leiio*)

Unde v-aţi dus?

LELIO

(*încet lui Arlecch no. d'ind peste el*) Ei, ai aflat cum le cheamă?

ARTECCHINO Ştiu. Cameristul mi-a spus tot.

LELIO
D-ă-i drumul!
ARTECCHINO Sunt fetele unui oarecare…
LELIO
Nu asta mă interesează. Spune-mi, cum le cheamă?
ARTECCHINO Îndată. Tatăl lor e medic.
LELIO
Ştiu asta. Spune-mi cum le cheamă, fir-ai afurisit să fii!
ARTECCHINO Pe una o cheamă Rosaura şi pe cealaltă Beatrice.
LELIO
Mi-ajunge! (*Se întoarce sub terasă.*) Iertaţi-mă, vă rog! Am. avut ceva de poruncit servitorului meu.
ROSAURA Dar sunteţi veneţian, sau străin?
LELIO
Sunt cavaler napolitan!
ARTECCHINO (*aparte*)
Cavaler, ba încă şi napolitan? Două minciuni dintr-odată…
ROSAURA Dar cum se tace că ne cunoaşteţi?
LELIO
De vreun au de zile locuiesc incognito în oraşul atesta.
ARTECCHINO (*aparte*)
Abia ieri seara ani sosit.
LELIO
De cum am sosit mi s-a înfăţişat înaintea ochilor frumuseţea signorei Rosaura şi a signorei Beatrice. O bucată de vreme am stat la cumpănă cui se cuvine să-mi dăruiesc inima, căci deopotrivă de demne mi se păreau şi una şi cealaltă; clar în cele din urmă a trebuit să mă hotărăsc…
ROSAURA
Pentru cine?
LELIO
Tocmai asta e ceea ce, deocamdată, nu vă pot spune.
ARTECCHINO (*ste-şi*)

Dacă-şi dau ghies aşa, el pune mâna. pe amândouă. BEATRICE

Dar ce vă opreşte să vă daţi sentimentele pe faţă? LELIO

Mă tem să nu fie a-altuia tocmai frumuseţea pe care-o doresc eu.

ROSAURA

Bw vă pot încredinţa că n-am niciun iubit.

BEATRICE

Iar inima mea nu-i dată zălog nimănui.

ARTECCHINO (*încet nu Lelio*)

Două locuri vacante, aşa noroc mai zic şi eu! LELIO

Totuşi vi se fac serenade pe sub fereşti o.

ROSAURA

Pe onoarea mea că nu ştim cine-i autorul. BEATRICE

Cerul să mă trăsnească, de-mi trece măcar prin minte cine-a făcut-o.

LELIO

Cred şi eu că n-aveţi de unde şti. Dar sunteţi cu adevărat curioase să ştiţi?

ROSAURA lui, una, mor de nerăbdare.

BEATRICE

Suntem femei, şi cred că asta-i de-ajuns.

LGr-in

Bine, am şi „vă scai» atunci de asemenea cnit. Aflaţi că serenada [W care-aţi ascultat o cu atâta plăcere. e o «însemnată mărturisire a dragostei ce-o nutresc pentru frumoasa mea.

ARTECCHINO f *aparte*)

Tii, blestematul! Cum le mai duce!

ROSAURA

Şi nu vreţi să spuneţi pentru cine?

LELIO

Nu, sigur că nu! Aţi auzit canţoneta pe care-am pus să v-o cânte? Nu era vorba-n ea de-un îndrăgostit tainic şi sfios? Eu sunt avem!

ROSAURA

Atunci dacă niciuna din noi nu vă mulţumeşte pentru

serenadă, vina e numai a dumneavoastră, pentru că nu vreţi să mărturisiţi asupra cui anume vi s-a oprit privirea.

LELIO

O atât de modestă dovadă de preţuire nu merită niciun fel de mulţumire. Dacă voi avea cinstea să slujesc pe faţă aceleia pe care o iubesc, am să uimesc Veneţia prin iscusinţa cu care ştiu eu să fac petrecerile.

ARTECCHINO (*aparte*)

Dacă zilele astea nu se-ntoarce taică-su. trebuie i şi pună hainele amanet.

ROSAURA *f Beotricei*)

Surioară, ăsta-i un cavaler putred de bogat.

BEATRICE (*Rosaarei*)

N-are să-mi fie tocmai mie hărăzit. Prea sunt eu fără de noroc!

ROSAURA

Binevoiţi, signore, şi spuneţi-ne cel puţin cum vă numiţi.

LELIO

Cu plăcere! Don Hazdrubal, din casa marchizilor de Castel d'Oro.

ARTECCHINO (*uparie*)

Nu duce lipsă nici de nume şi nici de pronume.

BEATRICE (*ftosaurei*)

Hai înăuntru. Să nu ne ia drept două femeiuşti fără căpătâi.

RCSM RX

Că bine zici. Să fim cu ochii-n patru. (*Către Leleo.*) Domnule mircliiz, eu permis im ea dumneavoastră, dar aerul nopţii începe să devină vătămător.

LELIO

Cum, vreţi să vă retrageţi?

BEATRICE

Una din bătrânele casei ne tot zoreşte să mergem la culcare.

LELIO

Atunci răbdare! Dar mă lipsiţi e! e-o mare bucurie.

ROSAURA

Vom avea altă dată plăcerea de-a ne vedea.

LELIO

Chiar mâine, dacă-mi îngăduiţi, aş putea veni la dumneavoastră, ca să vă salut.

ARTECCHINO (*aparte*)

Sigur, de-a dreptul în casă.

ROSAURA

O, mai încet, domnule timid îndrăgostit. În casă nu se intră chiar aşa de uşor.

LELIO

Să vă salut măcar de la fereastră.

ROSAURA De-2 Colo, da, se poate.

BEATRICE

Iar dacă vă veţi da sentimentele pe fată, vi se va îngădui şi ceva mai mult.

LELIO

Alai vorbim noi de asta când s-o întoarce domnul Doctor. Deocamdată…

ROSAURA

Domnule marchiz, la revedere. (*Intră în casă.*)

BEATRICE

Signor Hazdrubal, sluga dumneavoastră. (*Intră* în *casă.*)

SCENA IV

Lelio şi Arlecchino.

ARTECCHINO (*lui Lelio, râzând*)

Sior Napolitano, vă sărut mâna.

LELIO

Ce zici? M-am descurcat bine?

ARTECCHINO

Nu ştiţi cum dracu’ faceţi de născociţi atâtea năzdrăvănii şi de turnaţi atâtea minciuni fără să vă fâstâciţi.

LELIO

Prostule! Xstea nu-s minciuni: sunt flori de spirit, flori ale inteligentei mele pata cricinrl de-a arunca scinlei. Cine vrea şi se bucur-e de viaţă trebuie să aibă îndrăzneală şi să nu scape nicio ocazie favorabilă. (*Pleacă.*)

SCENA V Arleccfiino, apoi Colombim, pe terasă. ARTECCHI NO

De s-ar întoarce mai repede tat-su la Veneţia, c-alt-fel smintitul ăsta are să dea de dracii!

COLOMBINA

Acuma că stăpânele mele s-au dus la culcare, pot şi eu să iau puţintel aer.

ARTECCHINO.

Altă femeie pe terasă! Dar nu pare a fi niciuna din cele două.

COLOMBINA

Un bărbat care se plimbă şi se uită la mine: ar fi timpul să mă căpătuiesc şi eu, biata de mine.

ARTECCHINO

Ia să văd dacă mă ţine cureaua sânşir şi eu verzi şi uscate, aşa cum îi place stăpânului meu.

COLOMBINA Iată-l că s-apropie!

ARTECCHINO

Mă închin frumuseţii aceleia care şi-n toiul nopţii străluceşte şi care, cu toate că revăzută, te îace să te îndrăgosteşti de dânsa!

COLOMBI NA Cine sunteţi, srgnore?

APLEC/CHINO Don Piccaro de la ta Ion ia.

COLOMBI NA

(*aparte*)

„Don" e titlu de cavaler.

ARTECCHINO

Unul care moare, se zbuciumă şi e gata să-nnebunoască din pricina dumneavoastră.

COLOMBI NA

Dar eu nici nu vă cunosc.

ARTECCHINO Sunt un îndrăgostit ruşinos şi plin de sfială.

COLOMBI NA

Cu mine puteţi vorbi în toată voia: eu nu-s decât o biată slujnică.

JULECCfilNG

(*aparte*)

Slujnică! Tocmai ceea ce căutare ea. (*Icre*.) Spune-mi, frumoasa slujniculă, ai auzit canţoneta aceea A

COLOMBINA Da, signore, am auzit-o.

ARTECCHINO Şi ştii cine-a cântat-o?

COLOMBINA

Eu, una, nu!

ARTECCHINO

Eu am cântat-o.

COLOMBINA Glasul părea că-i de femeie.

ARTECCHINO

Păi, da: eu am darul de-a cânta pe toate vocile. Notele mele cele mai de sus întrec cu două octave cimbalul.

COLOMBINA

Era, zău, o foarte frumoasă canţonetă de dragoste. ARTECCHINO

Eu am compus-o.

COLOMBINA

Slnteji şi poet?

ARTECCHINO

Am supt şi eu, cândva, lapte de la o mânză. vreau Mii spun „muză”.

COLOMBINA Dar pentru cine v-aţi dat atâta osteneală?

ARTECCHINO

Pentru dumneata, scumpa mea, pentru dumneata! COLOMBINA

Dac-aş lua-o de-a bună, ce m-aş mai umila şi eu în pene!

ARTECCHINO

Crede-mă! Ţi-o jur pe toate titlurile mele de no biete.

COLOMBINA Vă mulţumesc din toată inima.

ARTECCHINO

Ah, frumoasa mea, ce m-aş face eu fără ochii duj milale strălucitori?

COLOMBINA

1 în original se face un loc de cuvinte eu în cu ss-a (măgăriţa) *st* w cu a (muză).

3 Mint, – ino>ul 3

Îndată, îndată! Signore, mă cheamă stăpânele 1 ARLECCH JNO

O, nu mi lipsi de Totunjiţele fornie ale frumuseţii «himitiale!

COLOMBINA Nu mai pot rămâne ni<i o clipită.

ARTECCHINO

Să ne mai vedem.

COLOMBINA

Da, să ne mai vedem. Signor don Piccaro, la revedere. (*intră în casă*.)

ARTECCHINO

Eh, nu m-am lăsat nici eu mai prejos. Vorba proverbului: cine stă cu lupii începe să urle. „Mi-aş face stăpânul de ocară dac-aş pleca din serviciul lui făr-n şi învăţat să spun o sută de mii de minciuni. (*Intră în han*)

SCENA VI A doua zi dimineaţa. Florindo şi Brighella

BRIGHELLA 1

Ei poftim: toată noaptea cu serenada, iar apoi o ştergeţi de-acasă de cum se crapă de ziuă. După câte văd eu, dragostea vă răpeşte până şi somnul.

HLORINDO

De bucurie că serenada a reuşit atât de bine, somnul nu m-a putut prinde de loc.

BRIGHELLA

traşnică bucurie! Să-ţi cheltuieşti părăluţele, să-ţi nsi noaptea, şi să nu tragi niciun folos din toate

FLORINDO

Ali-e de-ajuns că i-a plăcut Roşiaurei. Nu cer mai i nuli.

BRIGHELA Vă mulţumiţi cu prea puţin.

FLORINDO

Ascultă, Brighella: am auzit-o alaltăieri pe scumpa mea Rosaura spunând c-ar dori o garnitură din danielă de mătase. Acum, cu ocazia bâlciului, vreau să-i fac acest cadou.

BRIGHELLA

Bine; şi cu prilejul ăsta v-aţi putea da în vorbă cu ea

ca să-i dezvăluiţi şi iubirea ce-i purtaţi.

FLORINDO

O, dar nu vreau să i-l dau chiar eu. Dragul meu, Brighella, fii cu luare-aminte şi fă aşa cum îţi spun, (iacii ţiilia mine. Ia punga asta în care-ai să găseşti zece ţechini: du-te la mercerie şi cumpără patruzeci de coţi de dantelă din cea mai frumoasă, dintr-aceea de-o jumătate de filipin cotul. Şi porunceşte-i negusto-inliii s-o trimită Rosaurei, dar atrage-i atenţia ca nu cumva să-i spună cine i-a trimis-o.

BRIGHELLA

Zece ţechini zvârliţi în vânt!

FLORI NDO

De ce în vânt?

BRIGHELLA

Pentru că sicra Rosaura, n «ştiind de la cinei vine darul, nu va avea niciun fel de îndatorire şi nici recunoştinţă faţă de cel care i l-a făcut.

FLORINDO

Asta n-are nicio importanţă: are să alle ea cu timpul. Deocamdată vreau să cresc în ochii ei fără să mă dau pe faţă.

BRIGHELLA

Dar cum de-aţi reuşit să strângeţi ăşti zece ţechini? FLORINDO

O parte sunt din ce-mi trimite tata lunar din Bologna, şi cealaltă parte din ceea ce-mi pică şi mie de la vizitele pe care le fac în locul Doctorului.

BRIGHELLA

Adică strângeţi ban cu ban ca să-i zvârliţi apoi pe fereastră 1

FLORINDO

Hai, du-te, Brighella, du-te repede şi fă-mi plăcere.1 asta. Azi e prima zi de bâlci şi-aş vrea să primească dantela înainte de ora prânzului.

BRIGHELLA

Nici eu nu ştiu ce să mai spun: 11-O lac cu dragă «lima, dar am să vă servesc.

M

FLORINDO Vezi să fie frumoasă!

BRIGHELLA Aveţi încredere în ne!

FLORINDO îţi răniin pe vecie îndatorat.

BRIGHELLA (*aparte*)

Cu ăşti zece ţechini un om cu scaun la cap ar avea toată lumea a lui. (*Fese*.)

SCENA VII Florindo, apoi Ottavio. FLORINDO

Uite, pe acea scumpă terasă se arată din când în când comoara vieţii mele! Uite, dac-ar veni acuma, cred că m-aş încumeta să-i spun câteva cuvinte. I-aş spune, de pildă…

OTTAVIO

fapare *pe neaşteptate din partea opusă terasei şi rămâne pe loc, spioni*ndu-l *pe Florindo*)

FLORINDO

Da, i-aş spune: signora, te iubesc din adâncul Inimii mele; nu pot trăi fără dumneata; eşti viaţa mea! Ai milă de mine, iubito! (*Se-ntoarce şi dă cu ochii de Ottaoto*.) Vai, de nu m-ar fi auzit! (*Către Ottauio*.) Ce păr-orc ai. prietene, despre frumoasa arriite<tură a teras-ei ce colo?

OTT/VIO

Foarte frumoasă: car, sprine-mi te rog, eşti arhitect» sau pictor portretist?

FLORINDO Ce vrei să spui cu asta?

OTTAVIO

Vreau să spun: ai venit să copiezi desenul acestei tesase, sau frumosul chip al stăpânelor casei?

FLORINDO

Nu înţeleg ce vrei să spui.

OTTAVIO

Că ţi-ar veni mult mai uşor să le pictezi în casă. FLORINDO

Eu îmi văd de meseria mea. Sunt medic, nu pictor. OTTAVKJ

Dragă prietene, ai auzit serenada făcută pe canal astă-noapte?

FLORINDO

Eu mă culc devreme. Nu-mi arde de serenade.
OTTAVIO
Ai fost totuşi văzut trecând pe-aici, în timp ce se cânta în barcă.
FLORINDO
Poate să îi trecut spre casă. Habar n-am de nimic. Eu nu’s fit îndrăgostit…
OTTAVIO (*aparte*)
Mi se pare că se fâstâceşte. Tot mai mult îmi vine-a crede că e! e autorul.
FLORINDO
Signor Ottavio, te salut! (*Dă să plece.*)
OTTAVIO
Mai stai o clipă. Ştii doar că suntem prieteni. Aşa că nu-mi ascunde adevărul. O iubesc pe signora Baatrice şi dumitale nu-mi vine greu să ţi-o spun. Dacă dumneata o iubeşti pe signora Rosaura, ţi-aş putea da o mână de ajutor; iar de-o iubeşti pe signora Beatrice, sunt gata să mă retrag dacă ea te preferă pe dumneata.
FLORINDO
Îţi repet că dragostea nu mă interesează. Mă preocupă medicina şi chirurgia, şi nu mă ţin de femei.
OTTAVIO
Şi totuşi, nu te cred. Te-am auzit de nu ştiu câte ori oftând în suspine. Pentru medicină nu se oftează.
FLORINDO
Ei bine, dacă nu vrei să mă crezi, treaba dumitale. I (i repet că nu iubesc nicio femeie: şi mă uitam la i i castra aceea, numai pentru că privirile-mi erau Mise de frumuseţea desenului. (*Se uită din nou la fereastră, apoi pleacă.*)
SCENA \ IIJ
Otla\io, apoi lelio. OTTAVIO
E îndrăgostit lulea, nu mai încape îndoială, şi fiindcă nu vrea să mi se destăinuiască, teamă mi-e că iubita lui e Beatrice. Dacă astă-noapte n-aş fi stat la han şi n-aş fi pierdut-o prosteşte jucând cărţi, l-aş fi văzut pe Florind», şi acuma n-aş mai avea niciun fel de îndoială; dar am să

deschid bine ochii şi aflu eu adevărul.

LELIO (*ieşind din han*)

Ei, dar pe cine văd! Pe amicul Ottavio! OTTAVIO

Lelio, dragul meu!

LELIO

Dumneata aici?

OTTAVIO

Te-ai întors în sfârşit acasă?

LELIO

Da, ieri am sosit.

OTTAVIO

Cum de te-ai îndurat să părăseşti oraşul Neapole, unde erai ţinta a sute de săgeţi amoroase?

VEI 10

Da, într-adevăr că m-am smuls de-acolo cu mare riciiile! ăsând atâiea frumoase suspinând după mine. I l (n mm am sosit îţi veneţia, minunatele aventuri care f. mi ieşit în oale m-au făcut să uit ţoale frumuseţile – În a ne.

OTTAVIO

Mă bucur ca şi dumneata. Totdeauna norocos în dl ((foste!

LELIO

Norocu-i elteodată şi de partea cui îl merită, iar fjrfigostea nu-i totdeauna oarbă.

OTTAVIO

Da, aşa este, şi meritele dumitale te îmbogăţesc OU atâtea cuceriri.

LELIO

Spune-mi: eşti de prin partea locului?

OTTAVIO

Aş putea zice că da. Locuiesc aici de vreun an de «11.

LELIO

Cunoşti pe cele două surori care stau în casa de colo?

OTTAVIO (*aparte*)

la sa văd mai întâi cum stau lucrurile. (*Către Lelio.*) Nu le cunosc.

Amice, e vorba de două fete frumoase. Pe una cheamă Rosaura şi pe cealaltă Beatrice: sunt fiicele unui

medic şi arnindouă s-au îndrăgostit de mine.

OTTAVIO

A în două?

LELIO

Da, arnindouă. li se pare ciudat?

OTTAVIO

Dar cum de-ai făcut să se-ndrăgostească aşa de repede?

LELIO

A fost de ajuns să mă vadă, că mi-au şi tăcut o reverenţă şi m-au poftit să stau de vorbă cu dânsele.

OTTAVIO (*aparte*)

Te pomeneşti că-i adevărat!

LELIO

Doar câteva cuvinte mi-au trebuit ca să le dau gata; şi amândouă mi-au declarat că mă iubesc.

OTTAVIO

Amândouă?

LELIO

Amândouă.

OTTAVIO (*aparte*)

Turbez de gelozie!

LELIO

lin ar fi vrut să intru şi-n casă…

OTTAVIO (*aparte*)

Din ce în ce mai bine!

LELIO

Dar cum era pe-nserate, mi-a venit ideea să le oferi) iniminată petrecere, aşa că m-am desoărtit.

OTTAVIO

Şi ai pus poate să li se facă o serenadă?

LELIO

Chiar aşa. Ai aflat şi dumneata?

OTTAVIO

l>a, mi-a ajuns şi mie la ureche câte ceva! (*Aparte.*) Am dat în sfârşit şi de autorul serenadei). are drep-l. de Fiorindo.

LELIO

Numai că nu cu serenada s-a terminat petrecerea (le astă-noapte.

OTTAVIO (*ironic*)

Bravo, signor Lelio, dar ce ai mai făcut?

LELIO

Am coborât din barcă, am poruncit servitorilor mei Ui aducă tot felul de bunătăţi, şi-apoi le-am rugat pe cele două îngălase surori să mă primească în casă, unde-am mâncat ji-am băut toată tioapiea.

OTTAVIO

Uite ce, amice: «am de gând să te jignesc, dar, cum văd cai de gând să te distrezi pe socoteala mea, nu Mai pol da crezare celor ce mi-ai povestit.

LELIO

De ce? Ţi se par aşa de extraordinare? Ce te face să nu m; t crezi?

OTTAVIO

Faptul că nu-i prea obişnuit ca două fete cinstite şi binecrescute, în timp ce tatăl lor e la ţară, să deschidă aşa, în toiul nopţii, uşa casei lor unui ins care poate trece drept străin, şi să îngăduie ca în casa lor să se facă un chiolhan.

SCENA IX Arlecchino *şi* ceiiaiţi.

LELIO

Lite-l pe servitorul meu! Descoase-l cum vrei şi vezi dacă-i adevărat ce ţi-am povestit.

OTTAVIO (*aparte*)

Ar fi grav să fi avut o asemenea slăbiciune. LELIO

Ia spune-mi, Arleochino: iinde-am fost ce astă-noapte?

ARTECCHINO

hi aii aer.

LELIO

Îi am stat de vorbă», colo, sub terasa aceea, cu, i doamne?

ARTECCHINO

u da, domnule, ăsta-i adevărul 1

LELIO

I n-am pus eu să li se facă o serenadă?

ARTECCHINO figur, doar eu am cântat canţoneta!
LELIO
urmă, n-am dat noi o masă?
ARTECCHINO
să…
LELIO
aşa aceea grozavă din casa signorei Rosaura orei Beatrice. (Îi *face semn să spună că da*.)
ARTECCHINO lor, da, în casa siorei Rosaura şi a siorei Bea-LELIO
— A fost minunată masa aceea?
ARTECCHUNC Şi ce mai bucate-am dat!
LELIO
(*lui Ottavia*)
Ai auzit? Istă confirmat fiecare amănunt! OTTAVIO
Nu ştiu nici eu ce să mai zic: eşti un om tare norocos.
LELIO
Nu vreau să spun numai aşa, ca să mă aflu-n vorbă, dar nu norocu-i pricina cea mai de seamă a cuceririlor mele.
OTTAVIO
Atuncea care-i?
LELIO
Ţi-o spun cu toată modestia: asta se datorează puţin şi însuşirilor mele.
OTTAVIO
Da, sunt şi eu de aceeaşi părere. Eşti un băiat de viaţă, cu maniere alese; la Neapole am avut ocazia să fi admir isteţimea; dar să dai gata două surori aşa, cât ai bate din palme… asta e prea de tot!
LELIO
Ehei, amice, ai să vezi altele şi mai şi 1
4L, orrăvto
…<l-au bătut în faţa darurilor dumitale fireşti şi-n.1 norocului dumitale. Numai că toamna se numără îi. Iar Kiima, îngăduie-mi să te părăsesc, căci bule să mă duc în cameră să iau bani să plătesc ce-am pierdut noaptea trecută la cărţi. (*Se-n-tiftă spre han*.)

LELIO ar unde locuieşti?

OTTAVIO

n hanul acela.

LELIO

(*aparte*)

I. drace! (*Tare.*) Şi eu locuiesc tot acolo, dar nu în văzut nici ieri, nici astă-noaote.

OTTAVIO

m mâncat în oraş, şi-apoi am jucat cărţi toată prea.

LELIO

ocuieşti de-atâta vreme aici şi nu cunoşti pe cele a doamne?

OTTAVIO

I e cunosc din vedere, dar n-am legat niciun fel de letenie cu ele. (*Aparte.*) Nu vreau să mă dau de

LELIO

Ascultă: dacă ai vreodată prilejul să stai de vorbă (ele, nu le pomeni nimic din ceea ce ţi-am povestit mai adineauri. Astea sunt lucruri care; să fac în taină. Şi nimănui în afară cfc-un prieten adevărat. nu i le-aş fi destăinuit.

0TTAV40)

Amke, la revedere *i*

LELIO

Sluga dumitale!

OTTAVIO (*aparte*)

N-aş fi crezut vreodată că Rosaura şi Beatrice ar putea fi atât de uşuratice! (*Intră în han.*)

SCENA X

Lelio şi Arlecchino. ARTECCHINO

Dac-o ţineţi tot aşa, stăpâne, o să se-ncurce treab. i rău de tot...

LELIO

Mare nătărău mai eşti: tu ţine-mi hangul şi nu te mai gândi la altceva.

ARTECCHINO

Să facem o învoială. Când vreţi să trântiţi câte-i> minciună...

I.FLIO

Prostănacule! Câte-o floare de spirit I

ARTECCHIITO

Fie şi-aşa! Când vreţi să trântiţi câte-o Floare de tiril. Uiceti-mi senin, ca să mă pot ţine şi eu de ea.

LELIO

Mult mă mai stânjeneşte stângăcia asta a ta, ARTECCHINO

Să rămână atunci aşa: când vreţi să vă cânt în rună, trageţi-i şi dumneavoastră un strănut.

LELIO

Dar ce, îţi vine chiar atât de greu să repeţi ceea ce *tun* eu?

ARTECCHINO

Mă zăpăcesc. Nu ştiu nici când trebuie să vorbesc, nici când trebuie să tac.

SCENA XI

Isaura şi Colombina mascate, ieşind din casă, şi ceilalţi.

LELIO

Ia uită-le, Arlecchino, ce măşti ies din casa aceea.

ARTECCHINO Dar ce, suntem în carnaval?

LELIO

Aici, în prima zi de bâlci, lumea umblă mascată încă: dimineaţă.

ARTECCHINO

Cine-or fi?

Mjâi miili ca sigur că-s cete două surori, cu care-am vorbit noaptea trecută.

ARTECCHINO Prost obicei şi ăsta, să-ţi ascunzi mutra.

LELIO

Doamnelor, n-ajută la nimic să v-acoperiţi fata pentru a vă tăinui frumuseţea, atâta timp cât strălucirea ochilor dumneavoastră spune mai mult decât orice.

ROSAURA (*arătând-o pe Colembina*)

Şi pe dânsa?

LELIO

Pentru moment, cred că nu trebuie să fac nicio deosebire între frumuseţea unei surori de-a celeilalte.

ROSAURA

Numai că dânsa-i camerista noastră.

ARTECCHINO A, pân-aici, stăpâne: asta mă priveşte pe mine.

LELIO

Nu-i mare lucru c-am luat o mască drept alta. ROSAURA

Totuşi razele ochilor Colombinei produc asupra dumneavoastră aceeaşi impresie ca şi acelea ale ochilor mei.

I Mi na, acuma că vă pot vorbi nestingherit, vă voi uni ci numai dumneavoastră sunteţi aceea către care îndreaptă întreaga mea admiraţie, aceea care-mi pll Kşte întreaga mea inimă, şi dacă m-am adresat Acelaşi fel şi presupusei dumneavoastră surori, am îţi fără să mă uit la dânsa.

ROSAURA

Şi îi ia puteţi deosebi de sora mea cu toate că sunt scată?

LELIO

Şi încă cum! Ar însemna că vă iubesc prea puţin ni n-aş fi în stare să vă recunosc.

ROSAURA

Şi după ce mă recunoaşteţi?

LELIO

După voce, după figură, după aerul dumneavoastră l» îl şi maiestuos, după strălucirea ochilor dumneaistră şi apoi, după inima mea care nu ştie să mintă.

ROSAURA

Fiţi bun atunci şi spuneţi-mi: cine sunt? LELIO

Sunteţi idolul meu.

ROSAURA Dar care mi-e numele?

LELIO fipai *te*)

Trebuie să-i ghicesc! (*Spre fetu.*) îosaura!

ROSAURA

Bravo, acum văd că mă cunoaşteţi! [*Îşi scoate*

masca.)

LELtO (*aparte*)

De data asta soarta m-a ajutat s-o nimeresc. (*Încet lui Arlecchino*.) Priveşte, Arlecchino, ce chip încântător!

ARTECCHINO (*a parte*)

Crap de nerăbdare să-şi arate şi cealaltă mutra! ROSAURA

Pot fi într-adevăr sigură de dragostea dumneavoastră?

LELIO

Hazdrubal nu ştie să mintă. Vă iubesc, vă ador; şi când nu mi-e îngăduit să vă văd, nu fac altceva decât să-mi repet în gând numele dumneavoastră şi să vă slăvesc frumuseţea. (*Lui Arlecchino*.) Spune şi tu, nu-i adevărat?

ARTECCHINO (*aparte*)

Mor de curiozitate să văd şi mutrişoara celeilalte. LELIO

Răspunde: nu-i adevărat? (*Strănută*.)

ARTECCHINO l».i... mi. e cât se poate de adevărat.

ROSAURA

km pentru ce. dacă ma iubiţi atâta, nu mi-a-ţi măr-lin hil iiuuic până acum?

LELIO

Ani să-[. i spun, draga mea. Tatăl meu voia să mă în".are la Neapoic c-o fata din Palermo, dar eu, care un i no puteam suferi, necum s-o iubesc, am luat-o f» «» t'ilo din loc ca să nu fiu obligat să mă cunun con-liw voinţei mele. Apoi i-am scris tatălui meu că, fertilizat fie frumuseţea dumitale, aş vrea să te iau de dar abia ieri mi-a venit răspunsul cu consimta-iliirul lui.

ROSAURA

Nu lui prea vine-a crede că tatăl dumitale să se iniimscă la o căsătorie cu fata unui medic.

LELIO

Şi totuşi, ăsta-i adevărul! (*Strănută*.)

ARTECCHINO Da, signora, eu am citit scrisoarea.

ROSAURA

Numai că zestrea [se care ţi-o poate da tatăl meu.11

<.; i se potrivească de loc cu strălucirea casei du-i.i. ik.

Casa Gas tel d'Orci n-are nei-oie de zestre Tatăl meu e un om cât se r>poate de strângător. De douăzeci de ani tot adună giuvaericale, aurărie şi argintărie pentru nunta mea. Ai să fii o mireasă bogată.

ROSAURA

Mă prinde mirarea, şi toate minunăţiile astea pe care mi le treci prin faţa ochilor mă fac să mă tem că-ţi baţi joc de mine, aşa ca să te distrezi.

LELIO

Cerul să mă trăsnească dac-am spus vreo minciună: nu sunt în stare să ştirbesc nici cu atâtica adevărul. De când mă ştiu, n-ai să găseşti un singur om care să-mi poată imputa nici cea mai nevinovată minciună. (*Arlecchino r tde.*) Întreabă-l şi pe servitorul meu. (*Strănută.*)

ARTECCHINO

Are dreptate, signora. Prin gura stăpânului meu nu trece decât adevărul.

ROSAURA

Şi când aş putea nădăjdui să am şi eu vreo dovadă a adevărurilor despre care-mi vorbeşti?

LELIO

Îndată ce se va întoarce tatăl dumitale în Veneţia.

I

FO SAURA

În *îi* văd «îi atunci dacă-ntr-adevăr ţii la mine toată inima.

LELIO

ai să găseşti nicăieri om mai sincer ca mine. SCENA XII

Un băiat de prăvălie cu o cutie de dantelă, şi ceilalţi.

TIMARUL

arcă asta ar fi casa domnului Doctor. (*Se apropie să bată în uşă.*)

ROSAURA „e cine cauţi, tinere?

TÂNĂRUL

Iertăciune, signora: aici stă domnul Doctor Ba-zoni?

ROSAURA ici, dar pe cine cauţi?

TÂNĂRUL

m de predat ceva sonorei Rosatira, fiica dum-lui.

ROSAURA

u sunt. Dar ce ai de predat? Şi de la cine?

TI N ARUL

Ani aici patruzeci tk coti de dantelă, Patronul mi-a poruncit să v-o aduc dumneavoastră: dar aici el, şi nici eu nu ştim cine-i persoana care a cunipărat-o.

ROSAURA

Dacă-i aşa, atunci ia-o înapoi. Nu pot primi un lucru pe care nu ştiu cine mi-l trimite.

TIN ARUL

Am ordin să las dantela aici, orice s-ar întâmpla. Dacă nu vreţi s-o primiţi în stradă, am să bat la uşă şi-am s-o duc înăuntru.

ROSAURA

Ţi-am spus doar că n-o pot primi pentru nimic în lume!

TÂNĂRUL

E plătită: costă zece t & chini.

ROSAURA

Dar cine-o trimite?

TÂNĂRUL

Habar n-am, pe cinstea mea!

ROSAURA

În cazul ăsta n-o primesc!

LELIO

Signora Rosaura, sunt uimit de delicateţea dumitale. Ia dantela fără nicio grijă, pentru că dac-o refuzi din

E6

— Mă că nu ştii cine ţi-o dăruieşte, mă văd nevoit: mărturisesc că această bucată de dantelă nu-i de-neînsemnată mărturie a preţuirii mele.

TIMARUL

auzit? Dumnealui a cumpărat-o.

ARTECCHINO (*dă semne de mare uimire*)

ROSAURA (*lui Lelio*)

TTineata eşti cel care mi-o dăruieşti! LELIO

a, signora, şi voiam să am meritul de-a fi făcut enea lucru fără a spune nimic, ca să fiu scutit na de a-ţi fi oferit ceva atât de grosolan.

TÂNĂRUL 9

laţi, signora, că numai cu mare greutate s-ar a găsi o dantelă mai fină ca asta.

LELIO

un gust care nu dă greş. Ştiu pe ce trebuie i dau banii.

ARTECCHINO (*aoaite*)

mai pehlivan!

ROSAURA

Primesc cu multă plăcere clarul dumitale. Şi, ere-de-mă, dantela asta mi-e nespus de dragă… Este exact ceea ce-mi doream, tocmai aveam de grind să-mi cumpăr aşa ceva, fireşte, nu atât de frumoasă. Ia-o. Colombina! Şi chiar de mâine să te-apuci să-mi garniseşti rochia cu ea! (*Colombina ia cutia din mina băiatului.*)

TÂNĂRUL

(*către Lelio*)

Nu mai dorit nimic altceva?

LELIO

Nu, deocamdată poţi pleca.

TÂNĂRUL

Îilustrissime, şi pentru osteneala mea?

LELIO

Ne mai vedem noi.

TÂNĂRUL

(*către Rosaura*)

Signora, v-am servit cum trebuie.

ROSAURA Aşteaptă, să-ţi dau ceva…

LELIO

Nu se poate 1 Asta mă priveşte!

n NARL L (*celre Lelio*)

Vă foarte mulţumesc. Iată-mă, sunt al dumneaasiră…

LELIO

Şterge-o, ne mai vedem noi.

NNARUL

(*aparte*)

Am înţeles: ne mai vedem la sfântu-aşteaptă! (*Pleacă.*)

SCENA XIII Lelio, Rosaura şi Arlecchino.

ROSAURA

Dacă nu ţi-e cu supărare, aş vrea să intru în casă.

LELIO

I Nu-mi acorzi cinstea de-a te însoţi?

ROSAURA

B Acum, nu. Am ieşit mascată numai ca să te pot ivedea, să pot sta de vorbă cu dumneata şi să afludin Sigura dumitale cine-i norocoasa, aleasa inimii dumitale. Şi acuma, atât de fericită, mă-ntorc în casă.

LELIO

puci cu aumneata şi inima mea.

KOS/URA Dnr surorii mele ce să-i spun?

LEI-IO

Deocamdată te sfătuiesc să nu-i dezvălui planurile noastre.

ROSAURA

Bine, dacă-i aşa n-o să-i spun nimic.

LELIO

Logodnica mea, iubeşte-mă din toată inima 1

ROSAURA Logodnică? Am încă îndoieli.

LELIO

Cuvintele mele sunt adevărate legăminte, ROSAURA

Iar timpul va fi judecătorul lor. (*Intră în casă.*)

COLOMBINA (*aparte*)

Mi se pare că ocheşelul ăla de colo a vorbit astă-noapte cu mine: numai că nu-i îmbrăcat ca Don Piccaro. Mă lămuresc eu îndată. (*Intră în casă.*)

SCENA XIV

Lelio, Arlecchino şi apoi Colombina.

ARTECCHINO Afurisita, a plecat fără s-o pot vedea la faţă.

I. Ei.ro

K; Ce zici de frumuseţea Rosamei? Nu-i aşa că-i o [capodoperă?

ARI. ECCHi MO

I Da, ea-i o capodoperă de frumuşele, iar dumneajyoasiră o capodoperă în născocirea fimilor de spirit.

LELIO

— Mă tem că e cineva care suspină în taină după

Bhsa, dar mi îndrăzneşte să i-o mărturisească.

ARTECCHINO

Iar dumneavoastră, profitând de ocazie, îi ţineţi Socul.

LELIO

Aş fi nebun, de n-aş profita de asemenea ocazie

COLOMBINA (*iese din casă fără mască*)

ARTECCHINO

placa, se-ntoarce iar în stradă camerista. Nici a Bea. ca mutră, nu-i mai prejos de-a dumneavoastră.

LELIO

KDacă poţi, profită şi tu; iar dacă se prinde, îndeamn-o să pună şi pentru mine un cuvânt bun pe lângă stăpână-sa.

ARTECCHINO Kţnvăţaâi-mă şi pe mine o mim iună-două.

LELIO

Natura ne călăuzeşte pe toţi.

ARTECCHINO

Dacă nu mă-nşel, signora, dumneavoastră stnteţi cea de astă-noapte.

COLOMBINA

Sunt cea de astă-noapte, cea de ieri, şi cea de-acum douăzeci de ani.

ARTECCHINO

Bravo, spirtoaso! Iar eu sunt ăla care ţi-am spus astă-noapte vorbele alea frumoase.

COLOMBINA Signor Don Piccaro?

ARTECCHINO

Sluga dumitale!

COLOMBINA

Iertaţi-mă, clar nu-mi vine a crede. Haina pe care-o

purtaţi nu v-arată a fi cavaler.

ARTECCHINO

Sunt cavaler, nobil, putred de bogat şi om cu vază; şi dacă nu crezi, întreabă pe prietenul ăsta al meu. (*Strănută către Lelio.*)

COLOMBINA

La mai mare!

ARTECCHINO

oiarte mulţumesc! (*încet,* lui *Lelio.*) Am strănutat, îne.

LELIO (*încti lui Arlecchino*)

escurcă-te cum ştii şi vino după mine.

ARTECCHINO (*încet l-ai Lelio*)

Vă rog întăriţi acuma şi dumneavoastră florile mele de spirit.

COLOMBINA (*lui Arlecchino*)

Din ce loc sunteţi, signore?

ARTECCHINO

Sunt din alma cetate a Romei. Mă înrudesc cu cei mai de seamă cavaleri din Europa şi am moşiile mele în cele patru părţi ale lumii. (*Strănută cu putere.*)

COLOMBINA

a vă fie de bine!

ARTECCHINO

Nu te speria, tahacu-i de vină. (*încet, lui Lelio.*) nu-mi puteţi face nici măcar pustiul ăsta de bine?

LELIO (*încet lui Arlecchino*)

rea te-ntreci cu gluma.

ARTECCHINO (*încet Itil LeHo*)

Ca şi cum dumneavoastră aţi fi rămas da căruia. COLOMBINA

Domnul marchiz, pentru c-o iubeşte. pe stăpâna mea, i-a făcut un cadou; dac-aţi tine la mine, ar face şi signoria voastră la fel.

ARTECCHINO

N-ai decât să porunceşti. Du-te-n bilei, ia ce-ţi place, că plata mă priveşte pe mine; te poţi întinde până la o jumătate de milion.

COLOMBINA

Signor Don Piccaro, asta-i prea gogonată! *fintră în casă.*)

SCENA XV Lelio şi Artecchino. LELIO

Nu ţi-am spus? Eşti un nerod!

ARTECCHINO

Păi, dacă-i vorba să-nhat şi eu ceva, mai bine să pun mina pe bucata cea mai grasă.

LELIO

Acum urmează-mă: vreau să merg la han. De-abia aştept să-l văd pe Ottavio, să-i povestesc noua mea aventură.

ARTECCHINO

Cred că nu-i prea bine să-i spuneţi chiar toi ceea ce faceţi.

LELIO

Cea mai mare bucurr a unui îndrăgostit e să poată povesti altora favorurile pe care i le face iubita lui.

ARTECCHINO Şi cu ceva adăugat pe deasupra.

LELIO

N-ar avea niciun haz să-ţi povesteşti aventurile galante aşa, fără nici o-nfloritură. (*Intră în han.*)

ARTECCHINO

trăiască florile de spirit! (*Intră în han.*)

SCENA XVI

O gondolă condusă de doi gondolieri, din care coboară P» j»-taione şi Doctorul, îmbrăcaţi în haine de călătorie.

DOCTORUL

Slavă cerului, c-ara ajuns cu bine!

PANTALONE

De la Mira pânălia Veneţia nu se poate merge mai repede de cum am venit noi.

uUCIORUL

Pentru mine-a fost o călătorie cât se poate de norocoasă, în primul rând, am fost la Padova, unde

5 – Mincinosul ani dat trei consultaţii şi an câştigat «ce fedirul, Iar noaptea trecută, în casa dumitale, au fost

primit împărăteşte; şi-apoi, mai presus de toate, căsătoria pe care-am pus-o la cale între $ ignor L el io, fiul dumitale, şi Rosaura. fiica mea, mă copleşeşte de bucurie şi de fericire

PANTALONE

S în tem doar prieteni cle-atâţia ani, aşa că-mi pare bine c-o să ne şi-nrudim acum.

DOCTORUL

Când crezi c-ar putea sosi la Veneţia fiul dumitale? PANTALONE

În ultima lui scrisoare din Roma, spunea că pleacă numaidecât. Azi, sau cel mai târziu mâine, îl avem aici".

DOCTORUL

Spune-mi, prietene: e un băiat de ispravă? Oare fiică-mea are să fie mulţumită?

PANTALONE

Eu. la drept vorbind, nu l-am văzut de douăzeci de ani. L-am trimis la Napoli pe când avea numai zece, la un frate-al meu, cu care făceam negoţ împreună.

DOCTORUL

Te pomeneşti că, dacă-l vezi, nici nu-l recunoşti. PANTALONE

Sigur că nu, pentru că era numai de-o şchioapă când a plecat de-acasă. Dar din câte-am auzit despre

I, se pare că-i un t'nâr de nădejde, prezentabil şi Foarte deştept.

DOCTORUL

Îmi pare bine. Fiică-mea are să fie cu atât mai mulţumită.

P\MW I.ONE Bine că n-ai măritat-o pân-acuma.

DOCTORUL

Să-ţi spun eu dumitale care-i adevărul. În casă la mine stă un student de prin părţile noastre, un anume signor Florindo, băiat de familie bună şi cu purtări cât se poate de alese. Mi-am dorit întotdeauna să i-o dau lui de nevastă, dar în cele din urmă m-am convins că e cu totul împotriva căsătoriei şi duşman de moarte al sexului frumos, aşa că m-am hotărât s-o mărit după altul. Din

fericire, am venit în casa dumitale şi-n câteva cuvinte-am şi încheiat cea mai bună afacere din lume.

PANTALONE Dar pe siora Beatrice n-o măriţi?

DOCTORUL

Acum, c-o mărit pe Rosaura, aş vrea, dac-o fi cu putinţă, să mă descotorosesc şi de ea

PANTALONE

Şi-ai să faci foarte bine. Nu prea ţi-e la îndemână cu o casă de fete, mai ales când n-au mamă.

DOCTORUL

Există un oarecare signor Ottavio, cavaler padovan, care-abia aşteaptă să i-o dat de nevastă: dar n-are* vrut s-o ia înaintea celei mari. Acuma însă i-aş da. cu dragă inima.

PANTALONE

Îl cunosc bine pe signor Ottavio: îl cunosc şi pe taică-său şi toată familia lui. Dă-i-o, că faci un lucru de nădejde I

DOCTORUL

Am să i-o dau cu şi mai multă tragere de inimă, dacă mă sfătuieşti dumneata. Signor Pantalone, îţi mulţumesc că m-ai adus cu gondola dumitale pân-ai-cea. Intru înăuntru, să stau de vorbă cu fetele, şi mai cu seamă cu Rosaura în ochii căreia, dacă nu mă-nşel, citesc o mare înclinare pentru căsătorie. (*Deschide uşa şi intră în casă.*)

SCENA XVII

PANTALONE (*singur*)

Puţine sunt fetele care să n-aibă asemenea înclinare. Că unele vor să trăiască mai bine, altele, să aibă mai multă libertate, sau altele, să nu mai doarmă singure – toate, într-un fel sau altul, nu se gândesc decât la măritiş.

SCENA XVIII Lelio, 11 ti Birjar? i Panukme.

BIRJARUL

Mă mir, zău, că nu vi-i ruşine să-mi daţi numai n ţechin bacşiş de la Napoli şi până la Veneiia.

LELIO

Bacşişul e o favoare şi nu o obligaţie; iar dacă-ţi au un ţechin înseamnă că te tratez foarte bine.

BIRJARUL

Păi, bacşişurile sunt tot câştigul nostru. De la Na* li

şi pin-aicea mă aşteptam la cel puţin trei ţechini.

PANTALONE (*aparte*)

Cavalerul ăsta vine de la Napoli: cine ştie dacă cu l-o fi văzut şi pe fiul meu.

LELIO

Dacă vrei să iei ţechinul, bine; dacă nu, lasă-l şi-ai a primeşti în schimb o duzină de ciomege.

BIRJARUL

Suntem la Veneţia, c-altfel v-aş arăta eu cine sunt rjarii napolitani.

LELIO

Hai, cară-fe şi nu mă mai bate la cap!

BIRJARII

Aşa păţeşti întotdeauna and ai de-a Face cu păduchi osi de ăştia. (*Pleacă*.)

LEL IO

Cum îndrăzneşti? Am să-l, i rup coastele. (*Aparte*.) Dar mai bine să-l las să plece.

PAnt AI. ONE (*aparte*)

Ce-ar fi să fie fiu-nieu?

LELIO

Ah, birjarii! Nu se mulţumesc niciodată cu ce le dai. Dac-ar putea l-ar jupui de viu pe bietul străin.

PANTALONE (*aparte*)

Dar s-o iau cu binişorul, ca să nu mă fac de râs. Iertaţi-mi îndrăzneala, illustrissime, veniţi de la Napoli?

LELIO

Da, signore.

PANTALONE

La Napoli am şi eu destule cunoştinţe printre negustori şi destui prieteni; sunt în corespondenţă c-o mulţime de cavaleri: dacă sunteţi cumva şi domnia voastră dintre aceştia, aş fi fericit să vă pot fi de folos.

LEtIO

Eu sunt contele d’Ancoia şi vă stau la dispoziţia.

PANTALONE (*aparte*)

La dracul Nu-i Fiu-meu! M-am înşelat! Iertaţi-mi îndrăzneala, illuştrissirne signor conte: n-aţi cunoscut

cumva la Napoli pe-un oarecare sior Lelio Bisog-jjnosi?

LELIO

Şi încă foarte bine; am fost prieteni la cataramă: un tânăr tare cumsecade, plin de spirit, iubit şi adorat de toată lumea. Femeile aleargă ca nebunele după pusul, este idolul întregului Napoli şi, ceea ce e mai important, are o inimă deschisă şi sinceră, c-ar fi cu – neputinţă să-i iasă din gură altceva decât adevărul.

PANTALONE (*aparte*)

Îţi mulţumesc, cerule. (*Către Lelio.*) Nici nu ştiţi ce bucurie mi-aţi făcut cu aceste veşti bune. Îmi vine să plâng de bucurie.

SCENA XIX

Ottavio, venind de la han, şi ceilalţi.

OTTAVIO (*lui Pantalone*)

Signore, iau şi eu parte la bucuria dumneavoastră.

VAKIĂ TOT/E La care bucurie, şi or Olt a vio?

OUA\ 10 A sosirii Fiului dumneavoastră.

PANTALONE

Ce, a şi venit? Unde-i?

OTTAVIO

Asta-i bună! Păi nu-i signor Lelio aici de faţă?

LELIO (*aparte*)

Asta-i taică-meu? Am făcut-o de oaie!

PANTALONE (*către Lelio*)

Cum, sior conte d'Ancora?

LELIO (*ruind*)

Haha, ha! Iartă-mi, dragă tată, această nevinovată glumă. Eu te-am recunoscut din primul moment, şi mă uitam tocmai la urmele pe care le-au lăsat anii pe chipul dumitale. Iartă-mă, te rog, şi iată-mă-s la picioarele dumitale.

PANTALONE

Vino-ncca, scumpul meu copil, vino-ncca! Ce dor mi-a fost şi cât am tot oftat după tine. Vino-ncca

— să le sărut, scumpul meu Lei io, dar baga bine de seamă, să nu mai spui nici niâcar în glumă asemenea. neadevăruri.

LELIO

Crede-mă, tată, că asta-i cea dintâi minciună pe care-am spus-o în viaţa mea.

PANTALONE

Foarte bine, şi caută să fie şi cea din urmă. Sunt tare fericit, dragul meu băiat, că te văd aşa de chipeş şi aşa de isteţ. Ai călătorit bine? De ce n-ai tras de-a dreptul acasă?

LELIO

Ştiam că eşti plecat la ţară şi dacă nici astăzi nu te întorceai la Veneţia, veneam negreşit să te văd la Mira.

PANTALONE

Ce bine-ar fi fost! Haidem acasă, şi-om mai vorbi noi. Am să-ţi spun lucruri mari. Sior Ottavio, rămâneţi cu bine!

OTTAVIO Sluga dumneavoastră.

PANTALONE (*aparte*)

Oh, dragul de el! Fii binecuvântat! Ce mai mândreţe de băiat! Bărbat în toată firea! Ce ţi-i şi cu dragostea de părinte! Nu mai pot de fericire! (*Pleacă*.)

LELIO

Amice, află că azi-dimineaţă am plătit toate cumpărăturile făcute în bâlci de cele două surori. Au venit mascate să mă caute, i<în eu le-am Tratat cu vin Îiilce, Ţi-am spus-o, dar să rămâie numai înhre noi. (*Pleacă dup ci Pantalone*.)

SCENA XX Oftavio şi Ooclorul.

OTTAVIO (*aparte*)

Mă uimeşte tot mai mult slăbiciunea acestor două fete. Mi-apar într-o lumină cu totul nouă. C-au răsuflat şi ele puţin în lipsa tatălui lor, mai treacă-meargă, dar s-ajungă pân-aici, de-aşa ceva eu le-aş fi crezut în stare.

DOCTORUL (*ieşind din casă*)

Cu plecăciune, scumpe signor Ottavio!

OTTAVIO (*aparte*)

Sărmanul părinte! Frumos îl mai cinstesc odraslele!

DOCTORUL (*aparte*)

Pare îmbufnat. O fi pesemne amărât că nu i-am dat-o pân-acum pe Beatrice.

OTTAVIO (*aparte*)

Ce noroc că mi-a refuzat mâna Beatricei: m-a scăpat de pacostea unei soţii uşuratice.

DOCTORUL (*cparte*)

Lasă că-l împac eu! (*Câire Ottaoio.*) SIgnor ftttavio, află c-o mărit pe fie-mea Rosaura.

OTTAVIO

mână bucur din toată inima. (*Aparte.*) Grozav a mai ybrodit-o şi ginerele ăsta.

DOCTORUL

Acuma nu-mi mai rămâne decât s-o văd la casa ei şi pe Beatrice.

OTTAVIO

N-are să fie nicio greutate să-i găsiţi şi ei un mire. DOCTORUL

Ştiu bine c-au să se bată care mai de care să-mi fie ginere, căci n-am alţi copii în afară de aste două fete, şi după ce-oi muri lor le rămâne totul; dar. fiindcă dumneata, signor Ottavio, ai arătat tot mai lultă simpatie pentru Beatrice, acuma că trebuie s-o arit şi pe ea, ţi-o dau mai bine dumitale decât altuia.

OTTAVIO

Vă mulţumesc foarte mult. Dar nu rrnai sunt în măsură să mă bucur de bunăvoinţa dumneavoastră.

DOCTORUL

Ce vrei să spui cu asta? Vrei să te răzbuni pe mine fiindcă te-am refuzat până-acuma? Atunci nici nu putea fi vorba s-o mărit; acuma însă lucrurile s-au mai schimbat.

OTTAVIO (*luându-l di sas*)

Daţi-i-o cui poftiţi. Eu n-o pot lui a.

DOCTORUL

De ce vorbeşti cu atâta dispreţ? Ce, Beafrice Fata-unul cârpaci?

OTTAV IO

E fiica unui gentilom; dar, nesocotindu-şi părintele prea puţin îi pasă de ceea ce face.

DOCTORUL

Cum vorbeşti, signor Ottavio?

OTTAVIO

Vorbesc ceea ce este. Ar fi trebuit să tac; dar dragostea pe care i-am purtat-o signorei Beatrice, şi pe care nu mi-o pot încă smulge din inimă, ca şi prietenia pe care-o am pentru dumneavoastră mă obligă să exagerez astfel şi să vă deschid ochii, diac-aţi fost orb pân-acuma.

DOCTORUL

Sunt de-a dreptul uluit şi nu mai pricep nimic. Ce este, ce s-a întâmplat?

OTTAVIO

Fie ce-o fi, am să vă spun totul. Noaptea trecută, după ce-au ascultat o serenadă, fiicele dumneavoastră au introdus în casă un străin cu care, cinând şi benchetuind, au petrecut toată noaptea.

DOCTORUL

Mă mir de dumneata, signore; nu se poate una asta!

OFTA VIO

Sunt gata să v-aduc dovezi pentru tot ceea ce Ta un.

DOCTORUL

Dacă eşti om de oroare, pregăteşte-te şi caută-le, ltminteri, dacă e o minciună, voi găsi mijlocul să-mi ai socoteală.

OTTAVIO

Îl voi sili să confirme chiar pe acela care, sosit „ia ieri de la Napoli, a intrat în vorbă cu dânsele.

DOCTORUL

Fiicele mele nu sunt în stare de-asemenea fapte*!*

OTTAVIO

Vom vedea noi dacă sunt sau nu. Dacă luaţi drept un ceea ce v-am spus, socotiţi-mă drept un prieten are v-a deschis ochii: iar dacă nu, aflaţi că sunt gata ricând, în orice mod, să dau socoteală de ceea ce în spus. (*Pleacă*.)

SCENA XXI

DOCTORUL (*singur*)

Oh, bietul de mine! Vai de casa mea! Vai de nu ele meu! Asta e o boală pe care nici Hipocrate şi ici Galenus nu mă învaţă cum s-o tămăduiesc. Dar ani un sistem de meiicină «horă-Ia care să taie răul de la rădăcină. Totul e s-o faci de îrdată şi să nu îngădui ca rău! să se întindă prea

mult; altfel va fi prea grei să-l stârrsşti: *Prind/tis obsta*: *se/o medicina paratur*. *1* (*Intră în casă*.)

Sfârşitul actului I.

Nesocoteşte principiile, te aşteaptă ea la bittrinele medicina (în traducere libera din limba latină).

ACTU L II

SCENA I

O odaie în casa Doctorului. Doctorul şi Fiorând-o.

FLORINDO

Credeţi-mă, signor Doctor, vă jur pe onoarea mea. stă-noapte n-a venit nimeni în casă.

DOCTORUL

Ştiu sigur că fetelor mele li s-a făcut o serenadă. FLORINDO

E foarte adevărat, iar ele au ascultat-o de pe terasă în chipul cel mai cuviincios. Serenadele nu fac niciun râu fetelor cinstite. A iubi cu onestitate e îngăduit oricărei fete cumsecade.

DOCTORUL

Dar să primească noaptea lume în casă? Să cineze cu un străin?

FLOR IM>O

Asta nu-i adevărat.

DOCTORUL

Ce puteai şti dumneata? La ora aceea dormeai.

FLORINDO N-am închis ochii toată noaptea.

DOCTORUL

Şi de ce?

FLORINDO Din pricina căldurii n-am putut dortni.

DOCTORUL ” cunoşti pe signor Ottavio?

FLORINDO

Îl cunosc.

DOCTORUL

El mi-a spus toate lucrurile astea, şi e gata a dovedi că i-a spus adevărul…

FLORINDO

Signor Ottavio minte. Îl găsim noi şi-l vom sili să ne arate pe ce şi-a întemeiat spusele; se va dovedi că totul e o

minciună, sunt sigur de asta.

DOCTORUL

Dac-ar fi aşa, mi-ar părea tare rău că k-arm canonit atâta pe fetele mele.

se

FLORI ndo Bietele fete! Le-aţi ocărit pe nedrept.

DOCTORUL

Mai ales Rosaura plângea în hohote; nu se putea nişte.

— FLORINDO

Biata nevinovată! Mi-e tare milă de ea. (*Se şterge a ochi.*)

DOCTORUL Ce ai, fiule, nu cumva plângi?

FLORINDO

Nu, mi-a intrat praf de tabac în ochi. (*Arată tabachera.*)

SCENA II

Colombina şi ceilalţi. COLOMBINA

Repede, stăpâne, repede I Biata signora Rosaura a leşinat şi nu ştiu ce să fac ca să-şi revină. (*Doctorului*:) Alergaţi să-i daţi ajutor.

FLORINDO (*dă semne de mare nerăbdare*)

DOCTORUL

Repede: puţin spirt de melisă.

colo. vuei ră

Dne-aţi şti cum îi bate inima! Ar t’retul să i se ia pu tin sânge.

DOCTORUL

Signor Florindo. du-te s-o *vezi*; pipăie-i pulsul şi, dacă ţi se pare că e neapărat nevoie, jgi-i puţin sânge. Te şi + în mare meşter în asemenea operaţii. Eu, între timp, mă duc s-aduc spirtul de melisă. (*Fese.*)

COLOMBINA

În numele cerului, n-o părăsiţi pe biata mea stăpână! (*Fese.*)

FLORINDO

Iată urmarea mustrărilor neîntemeiate ale tatălui său, O voi ajuta dacă voi putea, (*fese.*)

SCENA III

Odaia Rosaurei cu scaune-Rosaura leşinată pe un scaun; apoi Colombina; mai târziu Florindo şi apoi Doctorul

COLOMBINA

Sărăcuţa de ea! Nici n-a apucat să-şi vină în fire şi soră-sii nici prin gând nu-i trece să-i dea o mână de ajutor; ar vrea s-o vadă moartă. Surorile astea nu se iubesc, nu se pot suferi.

florindo Unde sunt? Nu văd nimic.

COLIVIE] MĂ-Cum na vedeţi, când sunteţi tnir-o camră atât de luminoasă? Pr iviţipe sărmana signora Roşa ura leşinată.

FIORWD0

Oh, nu mai pot. Repede, Celonibina, adă-mi ce uebiiie pentru luat sânge.

COLOMBINA

Numaidecât! Dar, în numele cerului, n-o părăsiţi)

(*Pleacă şi apoi revine*.)

FLORINDO

Sunt singur, nu mă vede nimeni, aşa că pot atinge această frumoasă mină. Da, iubito, am să-ţi iau pulsul. Cil e de frumoasă, deşi leşinată! (*îi pipăie pulsul*.) Vai. mor şi eu! (*Cade leşinat pe podea sau pe un scaun alăturat*.)

COLOMBINA

(*aducând o luminare şi cele trebuitoare luării de sânge*) Halal treabă: doctorul ţine de urât pacientei 1

DOCTORUL

Iată-mă-s, iată-mă-s; nu şi-a revenit încă?

COLOMBINA Priviţi. Signor Florindo îi ţine tovărăşie.

D OCTHRLX

Lat naiba! Ce-i cu comedia asta? Trebuie *să u* dăm e mână de ajutor. Ia spirtul ăsta şiţirie-l şut nasul Rosaurei, iar eu ara să văd le băiat".

COLOMB ÎN/ (*stropind-o cu spirt* J".

Uite, uite, stăpâna se mişcă.

ROSAURA

Oh! Unde sunt?

DOCTORUL

Haide, fetiţo, vino-ţi în fire, că nu-i nimica *l*

FLORINDO

(*se trezeşte şi văzânda-l pe doctor se ruşinează*) Nenorocitul de mine! Ce-oi mai fi făcut?

DOCTORUL

Ce s-a întâmplat, Florindo? Ce-ai avut?

FLORINDO

Signore... nici eu nu ştiu... Vă rog să mă iertaţi! (*Pleacă încurcat.*)

DOCTORUL

Ca să fiu sincer, aş zice că-i niţel cam sărit.

COLOMBINA

Curaj, stăpână, veniţi-vă-n fire!

ROSAURA *A*\\, lată, îndurare...

DOCTORUL

Copila mea, nu te mai amărî atâta. Am fost încre/lat că nimic din ce mi s-a spus despre tine nu-i S/araţ. Vreau să cred că totul n-a fost decât oca-tnnie, o născocire. Limpezim noi povestea asta.

ROSAURA

teine, dragă tată, dar cine-a putut scorni asemenea liverne grave şi dăunătoare reputaţiei noastre?

DOCTORUL

Signor Ottavio.

ROSAURA

Şi pe ce s-a bazat ca să spună asemenea lucruri?

DOCTORUL

Nu ştiu. Mi le-a spus şi s-a prins să le dovedească.

ROSAURA

Să le dovedească dacă poate. Tată dragă, e vorba onoarea dumitale; e vorba de onoarea mea; nu nepăsător faţă de-o îndatorire aşa de grea.

DOCTORUL

Bine. Am să-l găsesc şi am să-i cer socoteală.

colovrar *ss*!

St a-ţi o clipă. Mă duc să-l caut 11 afliK aici mort-copt şi până la urmă fi facem noi să hf gfiduiască totul.

DOCTORUL

Du-te, şi dacă-l găseşti, spune-i că vreau să-i vorbesc.

COLOMBIKA

Ti aduc numaidecât, chiar dacă nu vrea. (*Pleacă*.)

SCENA IV Rosaura şi Doctorul.

ROSAURA La grea încercare m-ai pus, tată!

DOCTORUL

Haide, lasă şi tu acum, şi să lecuim durerea cu o bucurie: află, Rosaura, că ţi-am găsit un mire.

ROSAURA Şi cui am fost făgăduită?

DOCTORUL Fiului lui signor Pantalone.

ROSAURA

Vai, tată, dacă ţii la mine, scuteşte-mă pentru moment de căsătoria asta!

DOCTOHUL

Spune-mi pentru ce, şi s-ar putea să-ţi intru în voie. ROSAURA

O fiică ascultătoare şi respectuoasă nu trebuie să cundă nimic tatălui ei. Afla. tată, că un cavaler răin, de neam mare şi foarte înstărit, vrea să mă ia nevastă.

DOCTORUL

Care va să zică e-adevărat că-i un străin la mijloc i te pomeneşti c-or fi adevărate şi… serenada şi în al

ROSAURA

E adevărat că mă iubeşte un străin şi că mi-a făcut serenadă; dar nu mi-a vorbit decât o singură dată. fele sub terasă, şi cerul să mă trăsnească dac-a pus folclorul în casa asta.

DOCTORUL

Zici că-i cavaler de viţă nobilă; şi te cere de nevastă.

ROSAURA Cel puţin aşa m-a făcut să sper, DOCTORUL

Bagă de seamă să nu care cumva să fie vreun şarlatan.

ROSAURA

Astăzi are să se prezinte ca să-l cunoşti. Ai să deschizi dumneata ochii şi pentru mine.

DCCTO KTA

Ascultă, copila mea, dacă cerţii ţi-a hărăzit asemenea norocoasă soartă, n-oi fi eu atâta de nebun să-ţi piui beţe-n roate. E drept c-am căzut la oarecare învoială cu Pantalone, dar n-am iscălit nimica; găsesc eu vreo pricină ca să-mi iau vorba înapoi.

ROSAURA

E de ajuns să-i spui că nu vreau eu.

DOCTORUL

La drept vorbind n-ar fi de ajuns, pentru că eu sunt cel care porunceşte; dar o să găsim noi un motiv mai bun. Ia spune-mi: care-i numele acestui cavaler?

ROSAURA

Marchizul Hazdrubal de Castel d'Oro.

DOCTORUL Măi să fie! Fiica mea, o marchiză!

SCENA V Beatrice, care ascultă, şi ceilalţi.

ROSAURA

De un an de zile e îndrăgostit de mine, şi de abia aseară mi-a mărturisit-o.

DOCTORUL

Te iubeşte cu adevărat? *8

rosauisa Mă adoră, lată, crede-mă!

doctorul

Şi «şti sigură că vrea să te ia de nevasta? ROSAURA

Mi-a spus-o cât se poate de limpede.

DOCTORUL

Dacă-i aşa, voi face tot ce-mi stă în putere ca să-ţi asigur fericirea.

BEATRICE

Dragă tată, nu te-ncrede cu-atâta uşurinţă spuselor Rosaurei. Nu e adevărat că marchizul Hazdrubal s-ar fi declarat pentru ea. El e îndrăgostit de una din noi şi nu cred a fi prea departe de adevăr, dar am motive să cred că el mă preferă pe mine.

DOCTORUL (*Rosaurei*)

Ei drăcie, dar cu asta ce mai este?

ROSAURA (*Beatricei*)

Pe ce-ţi întemeiezi speranţele?

BEATRICE

Pe ceea ce le-ai întemeiat şi dumneata.

ROSAURA

Dragă tată, eu tind vorbesc, mi bazez pe ceva.

BEATR ICE

(*Doctomfici*)

Crede-mă că nici eu nu vorbesc aiurea.

DOCTORUL

Asta e cea mi-ai năstruşnică poveste din lume. Şi acum luaţi aminte la ceea ce am să vă spun, căci vreau să isprăvim în câteva cuvinte. Deocamdată nu vă mai arătaţi la fereastră şi nu mai ieşiţi dinoasă fără voia mea. Dacă marchizul va sta de vorbă cu mine, am să aflu eu dacă-i adevărat cele ce mi-aţi spus şi pe care din voi o preferă; iar dacă – aşa cum bănuiesc – nu-i decât o născocire, atunci am să pot spune fără să nedreptăţesc nici pe una nici pe cealaltă că amândouă sunteţi nişte smintite. (*Pleacă.*)

SCENA VI Rosaura şi Beatrice.

BEATRICE

Aş vrea să ştiu, signora, pe ce te bizui dumneata când susţii că marchizul s-ar fi declarat pentru dumneata?

ROSAURA

Pe un fundament infailibil, dar nu sunt obligată să-ţi spun dumitale totul.

beatrice

JUsa că ştiu eu ce ştiu. Ai ieşit din casă mascată, i-ai făcut tot ce ţi-a stat în putinţă să tragi spuza 5„turta dumitale. Dar jur pe ce am mai scump că farsă te bucuri de asta.

ROSAURA

$ careţi sunt pretenţiile? A spus el vreodată că simte înclinat spre dumneata? A dat el semne că – ar vrea de soţie?

BEATRICE

Mi-a spus şi mie ce ţi-a spus şi dumitale. Şi acuma *„h* ştiu de unde şi până unde îndrăzneala de-a preinde că-ţi aparţine.

ROSAURA

Lasă, se va vedea!

BEATRICE

Dar dacă aflu cumva că m-ai tras pe sfoară, ai să i-o plăteşti surioaro!

ROSAURA

Cred c-ar trebui să te porţi cu mine ceva mai cu-iincios. La urma urmelor, eu sunt cea mai mare.

BEATRICE

Mă rog, mă rog, sărutaţi cu toţii dreapta signorei celei mari...

ROS.\URA

Totdeauna am spus-o ca noi două nu putem sta sul acelaşi acoperiş.

BEATRICE

Dacă n-ai fi fost tu la mijloc, m-se fi măritat încă de-acum trei ani. Cincizeci m-au cerut! Dar tata n-a vrut să trec înaintea primei născute.

ROSAURA

Ce mai pretendenţi ai avut şi tu! Printre alţii şi pe onorabilul signor Ottavio, care, poate ca să se răzbune pentru dispreţul său, a născocit toate necuviinţele acelea pe care i le-a povestit tatii despre noi.

BEATRICE

Ottavio să le fi născocit?

ROSAURA

M-a încredinţat de asta chiar părintele nostru. BEATRICE

Ah, netrebnicul! Dacă-mi pică în mâini, îi arăt eu lui 1

ROSAURA Ar merita să fie ucis.

SCENA VII Colotribina, pe urmă Ottavio, şi ceilalţi. COLOMBINA

Doamnelor, iată-l aici pe signor Ottavio. care doreşte să vă salute.

OTTAVIO

a, iată-mă-s, plin de ruşine şi-n mare încurcă-TJ O SA URA Umbli numai cu minciuni!

beatrice Mincinosule!

OTTAVIO

Doamnelor, cel care umblă cu minciuni, mincinosul, u-s eu 1

ROSAURA

Cine i-a spus tatii că ni s-a făcut o serenadă? OTTAVIO

Eu i-am spus, dar cu toate astea…

BEATRICE

Cine i-a spus c-am primit aşţă-noapte un străin în aşa?

OTTAVIO

Eu; însă…

BEATRICE

Eşti un mincinos!

ROSAURA Umbli numai cu minciuni!

OTTAVIO

Aflaţi că Lelio Bisognosi…

r

POSAURA

N-ai spus dumneata că am stat pe terasă? ottavt o

Da, signora, numai că sscultaţi-mă…

BETKJCE

N-ai spus că ne-am purtat cât se poate de familiar cu străinul acela?

OTTAVIO Am spus-o, fiindcă el însuşi…

BEATRICE

Eşti un mincinos! (*Pleacă.*)

ROSAURA Un înşelător! (*Pleacă.*)

SCENA VIII Ottavio şi Colombina.

OTTAVIO

Dacă nu mă lăsaţi să vorbesc… Colombina, îţi încredinţez dumitale apărarea onoarei mele. Du-te la stăpânele dumitale şi spune-le să m-asculte: vor fi mulţumite.

COLOMBINA

Ce naiba aţi putea spune ca să vă dezvinovăţiţi?

OTTAVIO

carte multe s-ar putea spune şi adevărate; uită şi judecă şi tu, dată am sau nu dreptate…

COLOMBINA

— O luăm de la capăt. l-aţi spus jstăpânului că inul a venit astă-noapte aici în casă.

OTTAVIO

a, însă…

COLOMBINA – aţi spus că le-a dat o masă.

OTTAVIO a; dar toate astea…

COLOMBINA

ţi spus sau n-aţi spus?

OTTAVIO

m spus…

COLOMBINA

ai atunci sunteţi un înşelător, un mincinos. *leacă*.)

SCENA IX Ottavio, apoi Doctorul.

OTTAVIO

mă şi camerista-şi bate joc de mine. Există totuşi, păcate, un mincinos; numai că nu sunt eu acela şi raci nu mă pot dezvinovăţi. Sigrioi Florindo mă asigură că nu e adevărat că Lelio ar fi fost primit în casă şi cu atât mai puţin c-ar fi cinat împreună. O serenadă nu poate cu nimic atinge cinstea unei fete, aşa că-mi pare tare rău că l-am crezut şi-mi par* şi mai rău că râu mi-am ţinut gura. Lelio e înşelătorul. Lelio e mincinosul, iar eu, orbit de gelozie, am avut slăbiciunea să-l cred, dar fără să-mi fi dat seama că Lelio e un fluşturatic venit de curând de la Napoli. Cum mai îndrept eu lucrurile cu Beatrice şi, mai ales, cum le mai îndrept cu tatăl ei? Iată-l că vine; fără doar şi poate, merit mustrările lui.

DOCTORUL

Ce e, signor Ottavio? Ce cauţi în casa mea? OTTAVIO

Signore, iată-mă-s la picioarele dumneavoastră. DOCTORUL

Care va să zică nu mi-ai spus decât minciuni? OTTAVIO

Tot ce v-am spus n-a fost născocirea mea; dar am crezut prea lesne cele auzite şi prea m-am grăbit să vă raportez spusele unui mincinos.

DOCTORUL

Şi cine-i acela?
OTTAVIO
Lelio Bisognosi.
DOCTORUL Băiatul lui signor Pantalone?
Îi ar ei!
la Veneţia
OTTAVIO
DOCTORUL
OTTAVTO
pDe ieri, spre nenorocirea mea.
DOCTORUL Şi unde-i? Acasă, la taică-său?
OTTAVIO
N-aş crede. E un tânăr dezmăţat, căruia-i place bertatea.
DOCTORUL.
Dar cum de-a putut spune nenorocitul ăsta atâtea c-a spus?
OTIAVIO
ILe-a spus cu atâta stăruinţă, c-am fost silit să-l; d; şi dacă nu mi-ar fi deschis ochii signor Hodo pe care-l ştiu sincer şi cinstit, poate că nici ma nu m-aş fi dezmeticit.
DOCTORUL
la mir cum, abia sosit la Veneţia, a avut el timpulndruge atâtea palavre. Ştie oare că Rosaura şi atrice sunt fiicele mele?
OTTAVIO
red că da. Ştie că sunt fetele unui medic.
Mincinosul
9?
DOC TOPUL
Ah, nemernicul! Aşa se peartă cu ele? Nu i-o n» a dau pe Rosaura de nevastă.
OTTAVIO Signor Doctor, vă cer iertare!
DOCTORUL îmi pare rău de dumneata.
OTTAVIO
Nu mă lipsiţi de bunăvoinţa dumneavoastră!
DOCTORUL Vom rămâne prieteni.
OTTAVIO

Amintiţi-vă că mi-aţi făgăduit-o pe signora Bea trice.
DOCTORUL îmi amintesc c-ai refuzat-o.
OTTAVIO
Dar acum vă implor, să nu mi-o refuzaţi! DOCTORUL
Mai vorbim noi.
OTTAVIO
Spuneţi acum da, vă implor 1.
DOCTORUL *Am* să mă mai gândesc.
OTTAVIO
Vă cer numai fata, nu vă supăr pentru zestre.
DOCTORUL
Bine, lasă, ajunge acum, mai vorbim noi. (*Pleacă.*)
OTTAVIO
Puţin îmi pasă dacă pierd zestrea, de vreme ce-o ştig pe Beatrice. Numai c-are să fie tare greu s-o iiceresc. Femeile sunt mai statornice în ură decât în bire. (*Pleacă.*)
SCENA X
O cameră în casa lui Pantalone. Lelio şi Arlecchino
LELIO
Arlecchino, m-am îndrăgostit de-a binelea!
d
ARTECCHINO
Drept să vă spun, şi să mă iertaţi, eu nu cred boabă.
LELIO
Crede-mă că-i aşa!
ARTECCHINO Nu vă cred, pe cinstea mea 1
LELTO
De dala asta-ţi spun nu ni ai şi numai adevărul f
ARTECCHINO
O fi numai şi numai adevărul, dar eu tot nu vă cred f
LELIO
Şi de ce, dacă ăsta-i adevărul, nu vrei să mă crezi?
ARTECCHINO
Pentru că pe mincinos nu trebuie să-l crezi nici când spune adevărul.
LELIO
Ar trebui să-ţi dai seama cât sunt de îndrăgostit măcar după suspinele pe care le scot întruna.

ARTECCHINO

Sigur! Când e nevoie, ştiţi şi să plângeţi şi să suspinaţi. Ştie ea biata siora Cleonice ce bine vă pricepeţi să plângeţi şi să suspinaţi ca să suciţi capul bietelor femei.

LELIO

Ea s-a lăsat prea lesne convinsă.

ARTECCHINO

I-aţi făgăduit c-o luaţi de nevastă şi ea, biata, v-a crezut.

LELIO

Pe mine m-au păcălit mai mult de zece femei, iar eu să nu-mi bat joc nici măcar de una?

ARTECCHINO

atâta vă spun: rugaţi-vă cerului să vă aibă în lui şi ca nu cumva cea din Roma să vă caute eneţia.

LELIO

— Are să aibă atâta îndrăzneală.

ARTECCHINO

fcând e vorba de dragoste, femeile sunt în stare de ace.

LELTO

ai, termină odată cu pălăvrăgeala asta îngrozie 1 La Cleonice nu mă mai pot gândi. Acuma o s-o pe Rosaura, o iubesc nemaipomenit de mult, cum n-am iubit niciodată.

ARTECCHINO

e vede bine că ţineţi la dânsa, dacă nu după altceva, ar după frumoasele daruri pe care i le faceţi, că, măiculiţă! Cei zece ţechini daţi pe dantelă 1

LELIO (*rtzind*)

I, ce zici, Arlecchino, cum m-am priceput să profit azie!

ARTECCHINO

sta zic şi eu floare de spirit! Dar, stăpâne, acuma suntem în casa tatălui dumneavoastră, nici aici mâncăm nimic?

LELIO

şteaptă, nu fi atât de lacomi.

ARTECCHINO

Cum arată la chip tatăl dumneavoastră, că eu încă nu l-am văzut?

LELIO

E un bătrân tare cumsecade. Iată-l că vine.

ARTECCHINO. O. ce barbă frumoasă!

SCENA XI Pantalone şi ceilalţi. PANTALONE Fiule, tocmai te căutam.

LELIO

La ordinele dumitale, tată!

ARTECCHINO

Signor don Pantalone, fiind, ca să spun aşa, sluga odraslei dumneavoastră de parte bărbătească, am marea cinste de a fi, adică de a pretinde că sunt, al dumneavoastră prea supus... înţelegeţi dumneavoastră şi fără să vă mai spun.

PANTALONE Are haz nebunul ăsta! Dar cine-i?

LEI. IO

E servitorul meu: glumeţ, dar credincios.

PANTALONE ravo: şmecherii! ăsta are şi ne înveselească.

ARTECCHINO acă-mi porunciţi, fac şi pe măscăriciul.

PANTALONE re să-mi facă mare plăcere.

ARTECCHINO

ar luaţi seama: daţi-mi să mănânc cum trebuie, tru că bufonii mănâncă mai bine decât ceilalţi.

PANTALONE U dreptate. N-are să-ţi lipsească nimic.

ARTECCHINO i vedea eu dacă sunteţi om de cuvânt.

PANTALONE a mine vorba-i vorbă.

ARTECCHINO Faptele vorbesc. Nu mai pot de foame.

PANTALONE Du-te la bucătărie şi cere de mâncare.

ARTECCHINO

— Sunteţi un gentilom. Mă duc să-l caut pe bucătar. *jiui Leleo*:) Stăpâne, numai o vorbă!

Ce – vrei?

ARTECCHINO (*lui Leit o, încet*)

Mă tem că ăsta nu-i tatăl dumneavoastră.

LELIO

(*încet lui Arlecchino*)

De ce?

ARTECCHINO (*încet lui Lelio*)

Pentru că el spune adevărul, pe când dumneavoastră sunteţi un mincinos. (*Pleacă*.)

LELIO (*sieşi*)

Asta prea şi-a luat-o-n cap.

SCENA XII Pantalone şi Lelio.

PANTALONE

Ciudat mai e şi servitorul ăsta al tău! Ei, şi cum îţi spuneam, fiule, trebuie să-ţi vorbesc.

LELIO

Sunt numai urechi.

PANTALONE

Tu eşti singurul meu moştenitor şi ştii că moartei bietului meu frate te-a făcut mult mai bogat decât te-*ar fi* puiuţ face tatăl tău. Aşa că trebuie să ne gândim la păstrarea neamului nostru şi a familiei. Ce mai tura-v ura, vreau să te însor.

LELIO

M-am gândit şi eu la asta. Chiar am pus eu ochii pe cineva – îţi spun eu la timpul potrivit.

PANTALONE

În ziua de azi, tineretul când e vorba de-nsurătoare nu se gândeşte decât să-şi satisfacă cine ştie ce capriciu, iar după patru zile de căsnicie se căieşte c-a făcut-o. Treburile astea e bine să fie lăsate pe seama părinţilor: ci sunt mai grijulii de fericirea copiilor decât copiii înşişi, căci ei nu se lasă orbiţi de patimă, nici de impulsiuni, şi orânduiesc totul cu mai multă judecată, aşa încât cu timpul copiii se declară şi ei mulţumiţi.

LELIO

Fii sigur că fără consimţământul dumitale n-aş face pasul acesta. Voi ţine totdeauna socoteală de sfaturile dumitale, ba chiar şi de autoritatea dumitale.

PANTALONE

Ei bine, dacă-i aşa, află, fiule, că te-am şi însurat: şi chiar în dimineaţa asta am stabilit contractul de căsătorie.

LELIO

Cum? Fără mine?

PANTALONE

Nici că se putea prilej mai fericit. E-o fată de familie bună, gospodină, cu zestre frumoasă, fiica unui

Nolonez cumsecade stabilit la Veneţia.

— Mai află, spre mângâierea ta, că [se lângă toate astei e şi frumoasă şi deşteaptă. Ce vrei mai mult? L-am prins pe tatsti cu vorba şi afacerea s-a şi încheiat.

LELIO

Tată dragă, iartă-mă te rog; e foarte adevărat că părinţii nu se gândesc decât la binele copiilor lor; dar copiii sunt aceia care trebuie să stea cu nevasta-n casă, aşa că se cuvine să fie şi ei mulţumiţi.

PANTALONE

Bine, fiule, asta-i propunerea de care-mi vorbeai mai adineauri? La urma urmelor sunt tatăl tău; şi dacă din pricină c-ai fost crescut departe de mine, n-ai învăţat să mă respecţi, timpul nu e pierdut încă să te învăţ.

LELIO

Dar nu-mi îngădui nici măcar ca mai întâi s-o văd? PANTALONE

Ai s-o vezi când o să iscălim contractul. Aşa am apucat din bătrâni. Şi ce-am făcut e bun făcut, sunt doar tatăl tău, şi cu asta basta!

LELIO (*aparte*)

Acuma e momentul pentru o floare de spirit 1

PANTALONE Ei, nu-mi răspunzi?

Ah, scumpul met lată, abia acuma-mi cku seama la ce grea încercare mă put* autoritatea dumitale; căci nu-ţi mai pot ascunde taina care-mi apasă sufletul.

PANTALONE Ei, ce-i, ce ispravă-ai mai făcut?

LELIO (*cade în genunchi*)

Iată-mă la picioarele dumitale! Ştiu c-am greşit, dar n-am avut încotro.

PANTALONE Haide, spune ce-ai făcut.

LELIO

Ţi-o mărturisesc cu lacrimi în ochi.

PANTALONE Dă-i drumul, vorbeşte!

LELIO

La Napoli m-am însurat.

PANTALONE

Şi abia acuma-mi spui? Şi nu mi-ai scris nimic iciodată! Nici fratele meu nu ştia?

mu, nici el nu ştia.

PANTALONE

Ridică-te, ar merita să nu te mai recunosc de fiu şi să te izgonesc din casa mea. Dar te iubesc, eşti singurul meucopil şi lucrul o dată făcut rămâne bun făcut, far dacă însurătoarea ta nu-i mai prejos de rangul nostru şi dacă nora o să-mi scrie sau o să vie să stea de vorbă cu mine, poate că, cine ştie, poate c-o să-mi dau consimţănuntul. Dar dacă te-ai fi însurat cu vreo lepădătură…

LELIO

Ce tot spui, tată! M-am însurat c-o fată cât se poate de cinstită.

PANTALONE E de bună condiţie?

LELIO

E fiica unui cavaler.

PANTALONE

De unde?

LELIO

Napolitană.

PANTALONE

Are zestre?

LELIO

E foarte bogată.

PANTALONE

Şi să nu mă vesteşti tu şi pe mine de-asemenea căsătorie? Ţi-o fi fost frică să nu spun ba? Nu-s eu chiar aşa de tiâtâng. Ai făcut bine ce-ai făcut. Dar de ce nu ne-ai spus nirrii-o, rid mie şi nici unchiului tău? Sau poate cai făcut-o fără ştirea părinţilor ei?

LELIO

Ştiu cu toţi.

PANTALONE

Atunci de ce te-ai ierit şi de mine şi de fratele meu?

LELIO

Pentru c-am făcut nunta cam pe nepusă masă.

PANTALONE Ce va să zică o căsătorie pe nepusă masă?

LELIO

Am fost surprins de tatăl miresei în odaie la ea…

PANTALONE Şi ce-ai căutat tu în odaia fetei?

LELIO

Nebuniile dragostei, tinereţea…

PANTALONE

Ce nenorocire! Acuma gata, te-ai însurat, s-a terminat! Ei, şi cum o cheamă pe nevastă-ta?

Briseide.

PAWTALONE

Şi pe tat-su?

LELIO

Don Polkarpio.

PANTALONE

Şi mai cum?

LELIO

De Albacava.

PANTALONE

Ea e tânără?

LELIO

De vârsta mea.

PANTALONE Cum de-ai cunoscut-o?

LELIO

Vila ei era vecină cu-a noastră.

PANTALONE Şi cum de-ai pătruns în casă?

LELIO

Cu ajutorul unei slujnice.

PANTALONE Şi el v-a găsit în odaie?

Da, singuri, singurei. 110

PANTALONE

Ziua sau noaptea f*

LELIO

Când se-ngina ziua cu noaptea.

PANTALONE

Iar tu ai fost aşa de nerod încât te-ai lăsat prins, cu riscul de-a fi ucis?

LELIO

M-am ascuns într-un dulap.

PANTALONE Păi atunci cum de te-a găsit?

LELIO

Pentru că tocmai atunci a sunat ceasul meu deşteptător, iar tatăl fetei a intrat la bănuială.

PANTALONE Ei, drăcia dracului! Şi ce-a spus?

LELIO

A întrebat-o pe fată de unde are ceasul cu sonerie. PANTALONE

Şi ea?

LELIO

Ea a răspuns numaidecât că de la o verişoară.

Mfciră XQNS şi ori ei verişoara asta a ei?

LF. LIO

Ducesa Matilda, fiica prinţului Astolfo, sora con-< tel ui Argante, supra intendentul casei de „vânătoara a maiestăţii sale.

PAMTALONE Nevasta asta a ta are rubedenii, nu glumă.

LELIO

E de neam mare de tot.

PANTALONE

Şi ce-a mm spus tat-su despre ceas? S-a liniştit? LELIO

A cerut să-l vadă.

PANTALONE Nu mai spune! Şi atunci?

LELIO

Atunci Briseide a deschis puţintel dulapul şi mi-a iţoptit să-i dau ceasul.

PANTALONE

Bun, iar tu i l-ai dat şi gata t

IK

lelio mi să-l scot din buz. miar, lanţul s-a agăţat de osul unui pistol pe care-l ţineam gata încărcat, şi stolul a luat Ice.

PANTALON-E \Vai de mine I Nu cumva te-ai rănit?
LELIO
N-am păţit nici pe draculi
PANTALONE Şi tu ce-ai spus? Ce-a mai urmat?
LELIO
Un tărăboi nemaipomenit. Socru-meu şi-a chemat aţă servitorimeia.
PANTALONE Şi-au dat de tine *2*.
LELIO
Şi-ncă cum 1
PANTALONE îmi tremură inima. Şi tu ce-ai făcut?
LELIO
Am pus mâna pe spadă şi toţi au rupt-o de fugi.
PANTALONE Da dacă te omorau?
LEI IC".
Ara o spadă care nu se teme nici ce-o sută. PANTALONE
Dă-o-ncolo, dragul meu, ii-onedlo. Şi aşa ai scăpat?
LELIO
N-am vrut să-mi părăsesc iubita.
PANTALONE
Şi ea ce-a spus?
LELIO (*înduioşat*)
Mi s-a aruncat la picioare cu lacrimile-n ochi.
PANTALONE Parcă mi-ai povestit un adevărat roman.
LELIO
Totuşi, ăsta-i adevărul adevărat.
PANTALONE Şi cum s-a terminat povestea?
LELIO
Socrul meu a făcut o reclamaţie la justiţie. Şi-a venit un căpitan cu o companie de soldaţi, m-au silit s-o iau de nevastă şi drep-l pedeapsă mi-au dat şi douăzeci de mii de scuzi zestre.
PANTALON! *Cnparte*)
E poate prima dată cârd dintr-o nenorocire iese era bun.
lelio f *aperte*)
Desfid şi pe cel mai dibaci gazetar din Europa să

ascocească o poveste atât de bine ticluită.

PANTALONE

Fiule, prin mare primejdie-ai mai trecut; dar acuma, c-ai ieşit cu faţă curată, mulţumeşte cerului, şi pe viitor să fii şi tu mai cu luare-aminte. Dar pistoalele! le-or mai îi şi pistoalele astea? Pe aici nu se între-uinţează asemenea drăcovenii.

LELIO

De-atunci n-am mai purtat niciodată asupra mea Urme de foc.

PANTALONE

Dar de ce nu i-ai spus şi unchiului tău de căsătoria asta?

LELIO

Când s-au întâmplat toate astea, el era grav bolnav.

PANTALONE Atunci de ce nu mi-ai scris mie?

LELIO

Aşteptam să ţi-o spun prin viu grai.

PANTAT ONE

Şi de ce nu ţi-ai adus nevasta cu tine la Veneţia? LELIO

E însărcinată-n a şasea lună.

PANTALONE

Însărcinată? În a şasea lună? Un fleac! Care va să zică povestea asta nu-i de ieri, de-alaltăieri. Halal ispravă, şi mie să nu-mi sufli niciun cuvinţel I Are să aibă dreptate socru-tău să spună: „Tat-tu e-un bădăran!”, de vreme ce nu i-am scris niciun rând că mă bucur şi eu de căsătoria asta. Dar ce n-am făcut atuncea am să fac acuma. Chiar astă-seară pleacă poşta de Napoli, aşa c-am să-i scriu numaidecât: vreau să-l rog să aibă grijă de noru-mea şi de ţâncu! Care-o să vină pe lume, şi care, ca vlăstar al fiului meu, e şi sânge din sângele meu. Am şi plecat… Dar nu-mi aduc aminte pronumele lui don Policarpio. Mai spune-mi-l o dată, băiete dragă!

LELIO (*aparte*)

Nici eu nu mi-l mai amintesc. (*Către Pantalone*.) Don Policarpio Carciofoli.

PANTALONE

Carciofoli? Parcă n-ai spus aşa. Acuma mi-am amintit. Albacava mi-ai spus tu.

LELIO

Aha! Carciofoli e numele de familie, Albacava e moşia; i se spune şi într-un fel şi în celălalt.

PANTALONE

Înţeles. Mă duc să-i scriu. Şt am să-i spun că iar ce-i va fi cu putinţă scumpei mele nurori sătorească, să rai-o trimită la Veneţia. Ard de nerăbe se va d, după cum ard de nerăbdare să-l sărut pe pruncuşorul acela scump, singura nădejde şi gurul sprijin al neamului Bisognosi şi cârja bătrîjelor bietului Pantalone. (*Pleacă.*)

SCENA XIII

LELIO (*singur*)

I-a ieşit sufletul pân-am scăpat de obligaţia de-a însura cu fata asta din Bologna faţă de care şi-a cuvântul taică-meu! Când o fi să fac nebunia de-a încătuşa în lanţurile căsătoriei, nu vreau altă misă decât pe Rosaura. Grozav îmi place! Are în ea inu ştiu ce care m-a dat gata de la prima vedere. 3 a urma urmelor, e fată de medic, aşa că tata n-are iice să se uite la ea de sus. Când am să mă-nsor, „olitana are să se presoiiimbe-n veneţiană. Şi tata a copii? O să-i facem câţi o pofti \ (*Pleacă.*)

SCENA XIV

Stradă. Se vede terasa casei Doctorului. Florindo şi Brighella.

FLORINDO IBrighella, sunt desperat.

UI

BRIGHELLA

Din ce prici na?

FLORINDO

Am auzit că Doctorul Balanzeni vrea s-o mărite pe «ignora Rosaura cu un marchiz napolitan.

BRIGHELLA

Şi de la cine-aţi auzit una ca asta!

FLORINDO De la signora Beatrice, sora ei.

BRIGHELLA

Dacă-i aşa, nu mai pierdeţi vremea degeaba. Trebuie să-i vorbiţi şi să daţi totul pe faţă.

FLORINDO

Da, Brighella, am hotărât să mă destăinuiesa BRIGHELLA

Cerul fie lăudat. Poate c-o să vă văd odată şi-odată mulţumit.

FLORINDO

Am compus un sonet şi cu el trag nădejdea ca Rosaura să-mi cunoască taina.

BRIGHELLA

Ce umblaţi cu sonete? vorbi ţi – i mai bine-n proză!

FLORI NDO

Sonetul e destul de limpede, ca să mă fac înţeles, BRIGHELLA

rDacă-i aşa de limpede şi signor a Rosaura are *ss* «ceapă despre ce-i vorba, atunci e bun şi sonetul, aş putea auzi şi eu?

FLORI NDO

Jite-l. Priveşte cu ce caligrafie e scris.

BRIGHELLA Tu l-aţi scris chiar dumneavoastră! FLORINDO mu, am pus pe altcineva.

BRIGHELLA Şi pentru ce aţi pus pe altul să-l scrie?

FLORINDO

t’ Tocmai ca să nu se vadă că e scris de mâna mea. BRIGHELLA

Dar atunci cum va şti că l-aţi făcut dumneavoastră?

FLORINDO

Ascultă dacă nu poate vorbi mai clar decât mine.

SONET

Tu, soare-al vieţii mele, sfinţit e al tău nume *De lacrimi în tăcere pecetluind iubirea*.

Şi teama că un nâtut U-er ferici pe Iunie în umbri de durere iriitivâL & *le privi tea*.

Eu na stat de neam mere, de viţă veche, reră. Şi n-am, ca să mă laud, nici urmă de comori: *Soarta a fost cu mine zgtreiid şi* «*varii, Din iscusinţă, doară, raia dat ctteua jlori*.

Văzut-am eu lumina sub zorea cea lombardă, Dar ani sâni de când marea mă leagănă pe unde şi-n preajma-ţi, neştiută, las inima să-mi ardă.

A ta apropiere, de foc îi e izvorul. Rosaura mea dragă, nu mai am ce-ţi ascunde, Căci însuşi al meu nume îşi află vestitorul.

FLORINDO

Ei, ce zici?

BRIGHELLA

E frumos, foarte frumos, dar nu lămureşte nimic...*1*

FLORINDO

Cum nu lămureşte nimic? Nu vorbeşte clar despre mine? Strofa a doua mă zugrăveşte aidoma. Şi-apo primul vers din primul terţet: *Văzut-am eu lumin sub zarea cea lombardă* nu dă a înţelege că sunt di Bologna?

BRIGHELLA

În Lombardia e şi Milano, Bergamo, Brescia, Ve-rona, Mantua, Modena şi atâtea alte oraşe. Cum vreţi a ghici că se referă la Bologna?

FLORINDO

Dar versul acesta: *Şi-n preafmă-ţi, neştiută, las inima să-mi ardă* nu arată clar că eu sâni acela?

BRIGHELLA Dar ar putea foarte tine fi şi un altul,

FLOR [NDO

Haide, eşti prea prăpăstios. Sonetul e clar şi Roaura îl va înţelege.

BRIGHELLA

Daci-l veţi da chiar dumneavoastră îl va înţelege i mai bine.

FLORINDO Nu vreau să i-l dau eu.

BRIGHELLA Atunci, cum vreţi să faceţi?

FLORINDO

M-am gândit să-l arunc pe terasă. Îl va găsi, îl va citi şi va pricepe totul.

BRIGHELLA Dar dacă-l găseşte altcineva?

FLORINDO

Oricine l-ar găsi o să i-l dea Rosaurei să-l citească.

BRIGHELLA

N-ar fi mai bine…

FLORINDO

Taci. Uite cum am să fac. (*Aruncă hârtia pe terasă.*)

BRIGHELLA

Grozav! LV-a ţi fi lot aşa de bun de gură pe *cât* de fierte sunteţi le mână…

FLORINDO Parcă se vede cineva pe terasă!

BRIGHELLA Să stăm aici şi să privim.

FLORINDO

Nu, mai bine să mergem. (*Pleacă.*)

BRIGHELLA

(*aparte*)

Când va vorbi el, va fi prea târziu. (*Pleacă.*)

SCENA XV Colombina pe terasă, apoi Rosaura.

COLOMBINA

Am zărit cevia căzând aici pe terasă. Ce-o fi oare? A, uite o hârtiuţă. N-o fi cumva vreo scrisoare? (*O deschide.*) Rău îmi pare că nu mă prea descurc la citit; s, o, se; n, e, t, – sonet. E un sonet. (înspre *casă.*) Signora, veniţi pe terasă. Cineva a aruncat un sonet.

ROSAURA (*apare pe terasă*)

Un sonet? Cine l-a aruncat

COLOMBINA Nu ştiu. L-am găsit aici.

ROSAURA

Adă-l încoace; ani să-l citesc cu plăcere.

COLOMBINA

Citită-l dumneavoastră şi apoi l-oi asculta şi eu. Maintii mă duc să calc, să nu mi se răcească fierul. (*Pleacă.*)

ROSAURA

Îl voi citi cu plăcere. (*Citeşte încet.*)

SCENA XVI Lelio şi ceilalţi. LELIO

Iat-o pe frumoasa mea Rosaura citind cu mare tenţie; tare-aş vrea să ştiu ce citeşte.

ROSAURA (*sieşi*)

Acest sonet are nişte expresii care mă surprind. LELIO

Îngăduie signora Rosaura cinstea de-a o saluta?

ROSAURA

O, iartă-mă, signore, nu te-am observat.

LELIO

Ce citeşti acolo atât de frumos? Pot *şi* ştiu şi «în?

RQ-SÂURA

Îţi spun. Colombina m-a chemat pe terasă să-mi arate acest sonet pe care l-a găsit din întâmplare. Citindu-l, văd că-mi este adresat mie.

LELIO Şi ştii cine l-a făcut?

ROSAURA Nu e semnat de nimeni.

LELIO

Nu cunoşti scrisul?

ROSAURA

Nu

LELIO

Şi nu-ţi poţi închipui cine l-a făcut?

ROSAURA

Tocmai cu asta-mi bat capul, dar nu mă pot dumiri de loc.

LELIO

E frumos sonetul?

ROSAURA Mi se pare încântător.

LELIO

Nu e un sonet de iubire *1*

ROSAURA

Desigur, vorbeşte de iubire. Un îndrăgostit n-ar putea scrie cu mai multă gingăşie.

LELIO

Şi te mai îndoieşti cine-i autorul?

ROSAURA Nu mi-l pot de loc închipui.

LELIO

Este opera muzei mele.

ROSAURA Dumneata ai compus acest sonet?

LELIO

Întocmai, draga mea; n-am încetat să mă frământ e noi mijloace să mai găsesc pentru a-ţi dovedi draostea mea.

ROSAURA

Sunt uluită.

LELIO

Poate nu mă crezi capabil să cbmpun un sonet?

ROSAURA

Ba da, dar nu te credeam în stare să te exprimi astfel.

LELIO

Nu vorbeşte sonetul de o inimă care te adoră?

ROSAURA

Ascultă primele versuri, şi spune-mi dacă. e sonetul du mi taie:

7 ti, soare-d vieţii mele, sfinţii e al tău nume \ *De lacrimi în tăcere pecetluind iubirea*.

LELIO

E al meu, nu mai încape îndoială.

Tu, soare-cl vieţii mele, sfinţii e al tău nume De lacrimi în tăcere pecetluind iubirea.

Ai văzut? îl ştiu pe dinafară.

ROSAURA

Dar de ce *în tăcere*? Doar abia aseară mi-ai vorbit.

LELIO

Nu *v-am* destăinuit nici a suta parte a chinurilor mele. Şi apoi e un an de când tot tac. Deci pe bună dreptate pot spune că sufăr în tăcere.

ROSAURA

Să continuăm:

Şi teamă că vreun altul le-ar ferici pe lume în umbre de durere mi-nvăluie privirea.

Cum altul? La cine te referi *1*

I La obişnuita gelozie se îndrăgostiţilor. Încă nu i-am Hbrbit tatălui dumitale, încă nu-mi apar-ţii, mă indo Hesc mereu şi aceste îndoieli mă fac să plâng.

ROSAURA

I Signore, explică-mi şi mie aceste minunate patiu Versuri:

meu nu sunt de neam mare, de viţă veche, rara, I *şi n-am, ca să mă laud, nici urmă de comori*; f *Soarta a fost cu mine zgârcită şi avară*, I *Din iscusinţă, doară, mi-a dat câteva jlori*.

LELIO

(*sieşi*)

I Aici am scrântit-o!

ROSAURA

ÎI E al dumitale acest frumos sonet?

LELIO

1 I Da, signora, e al meu. Iubirea sinceră şi curată Bpe mă leagă de dumneata nu mi-a îngăduit să con-Hinui o poveste ce putea să ajungă într-o zi prilej Be suferinţă pentru dumneata şi de ocară pentru mine. BS u sunt cavaler, n-am titluri de nobleţe şi numai din Mantezie m-am prezentat aşa celor două surori, ca sa cu fiu cunoscut. Am socotit că nu e bine să mă ayen-Burez orbeşte fără să încerc mai întâi dacă-ţi pot cuceri Himpafia, iar acum, văzând că răspunzi înclinaţiilornele cinstite şi nădăjduind totodată că mă iubeşti, n-am hotărât să-ţi spun adevărul. Dar neavând culajul să ţi-o spun cu propriul meu glas, an recurs la sonet. Nu sunt băgat, iar am oarecare a\rere şi prac-ticând în Napoli nobila artă de negustor, e adevărat că iscusinţae principala mea avere.

ROSAL IU

Sunt foarte surprinsă de această mărturisire. Ar trebui să te gonesc fiindcă m-ai minţit. Dar dragostea nu mă lasă. Dacă eşti un negustor înstărit, nu te consider o partidă de dispreţuit. Dar restul sonetului mă face şi mai curioasă. Să-l termin de citit.

LELIO

(*sie-şi*)

Ce dracu’ ar putea să mai fie?

ROSAURA

Văzut-am eu lumina sub zarea cea lombardă... Cum se face asta? Te ştiam doar napolitan.

LELIO

Napoli este o parte a Lombardiei.

ROSAURA

E pentru prima dată când aud că regatul Napoli ar fi cuprins în Lombardia.

LELIO

Iartă-mă, dar citeşte istoria şi vei afla că longo-barzii au ocupat toată Italia şi apoi tot ce-au ocupat longobarzii se cheamă în poezie Lombardia. (*Sieşi.*) În faţa unei femei pot trece şi drept istoric.

ROSAURA

ti cum’s. pe ui dumneata. Să continuăm:

cu ani sunt de când marea mă leagănă pe uncie îşi n preajma-ţi, nsştiută, las inima, să-mi ardă.

feu nu te-am văzut decât ieri seară; cum poţi spună Jpni de zile sunt de când stai în preajma mea?

LELIO

Pice acolo» „ani”?

ROSAURA întocmai.

LELIO

jă, e o greşeală de condei. De fapt ar fi trebuit spună „un an de când”.

ROSAURA iJltima strofă…

LELIO (*aparte*)

Dacă scap şi-acum, e-o adevărată minune.

ROSAURA 4 *ta apropiere, de foc îi e izvorul.*

LELIO

Chiar aşa. Numai dragostea dumitale ma ţine legat Veneţia. Altfel aş fi fost la Londra sau în Portulia, unde mă cheamă afacerile.

Mincinosul

ROSAUR/

Flesciiira mea draga, tiu mai am ce-\i ascunde…

LELIO

Versul acesta nu are nevoie de explicaţie.

ROSAURA

În schimb o să aibă nevoie ultimul: *Căci însuşi al meu nume* îşi *afla vestitorul.* lelio

Da, e vorba de ziua de azi şi de explicaţia de azi Nu mă cheamă „Hazdrubal de Castel d’Oro”, ci Rug giero Pandolfi.

ROSAURA

Sonetul nu poate fi înţeles fără explicaţie. LELIO

Poeţii vorbesc de obicei la figurat.

ROSAURA
Aşadar, ţi-ai prefăcut până şi numele?
LELIO
Aseară aveam chef de năzdrăvănii.
ROSAURA Şi în dimineaţa asta ce chei ai?
LELIO
Să-ţi spun adevărul cu toată sinceritatea. IM
rosaura
Pot crede, oare, că mă iubeşti fără prefăcătorie?!
LELIO
Ard pentru dumneata şi numai spe Tanfa că vei fi mea mă linişteşte.
ROSAURA
Nu mai vreau să fiu din nou păcălită. Vorbeşte-i tălui meu, lămureşte-te cu dânsul şi dacă el con-mte... eu n-am să mă opun... Cu toate că m-ai pălit, totuşi, nu-ţi port pică.
LELIO
Dar unde l-aş putea găsi pe tatăl dumitale? ROSAURA
Iată-l că vine.
SCENA XVII
Doctorul şi ceilalţi.
DOCTORUL (*de departe*, *Rosaurei*)
Ăsta e?
ROSAURA
Da, da...
DOCTORUL (*Rosaurei*, *fără* să *fie auzit de Lelio*)
hâră-n casă!
Hai întâi trebuie să ştii.
DOCTORUL
Intră-n casă-ţi spun, nu mă scoafe din sărite!
ROSAURA Trebuie să mă supun. (*Pleacă*.)
LELIO
f *aparte*)
M-am ţinut grozav. Mai tare ca Gil Blas!
DOCTORUL (*aparte*)
Se vede cât de colo că-i un mare senior, deşi mi se pare puţin cam bezmetic.

LELIO

(*aparte*)

Iată momentul să-l leg la gard pe bătrân. (*Doctcă rului.*) Signor Doctor, sluga dumneavoastră.

DOCTORUL Cu cea mai plecată reverenţă.

LELIO

Nu sunteţi dumneavoastră tatăl seniorei Rosaura? DOCTORUL

Întocmai.

LELIO

Mă bucur din toată inima şi doresc cinstea de a vă putea fi de folos.

DOCTORUL

Mult prea amabil...

IELIO

Signoie, eu sunt omul care ce am pe suelet, am şi pe limbă; îngăduiţi-mi, deci, să vă spun, tară înconjur, că sunt îndrăgostit de fiica dumneavoastră şi că o vreau de soţie.

DOCTORUL

Bravo, aşa-mi place şi mie: laconic; iar eu vă răspund că-mi faceţi o cinste pe care nu o merit şi v-o au nespus de bucuros, dacă veţi binevoi să-mi ară-aţi cuvenitele atestate ale stării dumneavoastră civile.

LELIO

Vă spun de îndată cine sunt, dacă îmi acordaţi mina seniorei Rosaura.

DOCTORUL Păi, nu sunteţi marchizul Hazdrubal?

LELIO

Staţi să vedeţi, scumpe prietene...

SCENA XVIII

Ottavio şi ceilalţi.

OTTAVIO (*lui Lelio*)

Tocmai te căutam. Trebuie să-mi dai socoteală de t>t ce-ai născocit pe seama reputaţiei celor două fiice i 33

ale domnului Doctoi. Dacă etion de onoare, scoate spada!

DOCTORUL Cum? Vorbeşti astfel urnii marchiz?

OTTAVIO

Marchiz? De unde şi până unde? Ăsta-i Lelio, băiatul lui signor Pantalone.

DOCTORUL Ei drace, ce mi-e dat să aud!

LELIO

Oricine aş fi, am eu destulă putere ca să-ţi înmoi îndrăzneala. (*Pune mina pe spadă.*)

OTTAVIO

Vino, dacă ar curaj! (*Pune şi el mina pe spadă.*)

DOCTORUL (*intrând între ei*)

Opreşte, opreşte, signor Ottavio! De ce să te baţi cu mincinosul ăsta? (*Lui Ottavio.*) Vino cu mine!

OTTAVIO

Lăsaţi-mă, vă rog.

DOCTORUL

Pentru nimic în lume! Dacă ţii la fata mea, vino cu mine!

ciniric

Mă văd silii să vă ascult. (*Lui Lelio.*) Mai vorbim n-oi şi alţi dată.

LELIO

Oricâid sunt gata să-ţi dau satisfacţie.

DOCTORUL

Straşnic marchiz! Seniorul napolitan. Cavalerul plin de titluri! Escrocule, intrigantule, mincinosule! (*Pleacă cu Ottavio.*)

SCENA XIX Lelio, apoi Arleccliino. LELIO

Blestematul de Ottavio! S-a pus pe capul meu, dar jur pe ce am mai sfânt că are să mi-o plătească. Spada aceasta are să-l facă să regrete că m-a insultat.

ARTECCHINO Sior stăpâne, dar ce faceţi cu spada aceea?

LELIO

Am fost provocat la duel de Ottavio.

ARTECCHINO

Şi v-aţi bătut?

LELIO

Ne-am bătut trei sferturi de oră.

IULECCHIINO

Şi cutu a ieşit?

LEIID

Cu o singură tevitară i-am străpuns dintr-o parte în cealaltă.

ARTECCHINO

O fi şi murit?

LELIO

Mai întrebi I

ARTECCHINO Şi unde e cadavrtd?

LELIO

L-au dus de aici.

ARTECCHINO

Bravo, sior stăpâne: sunteţi un om şi jumătate; de când vă ştiţi n-aţi făcut o ispravă mai grozavă

SCENA XX Ottavio şi ceilalţi.

OTTAVIO

Nu mi-ai dat satisfacţie. Te aştept mâine pe insula Giudecca. Dacă eşti un om de onoare, vino să te baţi cu mine.

ARTECCHI NO (*se miră văzându-l pe Ottavio*)

LELIO

I Aşteaptă-mă; î „că promit că voi veni.

OTIAVI o I Te dezvăţ cu de minciuni.

ARTECCHINO

(*râzând*)

I Stăpâne, mortul umblă.

lelio

I Mini a m-a orbit. Am ucis pe altul în locul lui.

ARTECCHINO

[mi închipui că l-aţi ucis cu spada unei flori de Bpirit. (*Strănută şi pleacă*.)

SCENA XXI

I LELIO

(*singur*)

I Nu poate trece drept om spiritual cine n-are simţul lăscocirii. Totuşi, sonetul acela mi-a pus într-o mare heurcătură. Ce putea fi mai rău decât: *Eu nu sunt le neam mare, de viţă veche, rară, I şi n-am, ca să mă pud, nici*

urmă de comori. Şi apoi: *Văzut-am eu lu-nuia sub zarea cea lombardă*! Rivalul ăsta necunoscut – a nimerit cum nu se putea mai bine. Dar spiritul nen, dibăcia, agerimea minţii mele întrec orice intimlare, oricât de neobişnuită. Când am să-mi fac testa-nentul, am să cer ca pe mormânt să mi se scrie aceste ersuri:

Aici Lelio zece – cil însemnat de semită. *Ca pe oricine vrinci mereu să pâculenscă*, *Pe valuri le minciuna ei sufletul îşi poartă*. *Şi nimeni n-ar putea ce el mine iuţii să nască*; *Chi-ar mort*, *alţi* în *groapa*, *cu proprii ochi it-l vezi*, *Tu*, *trecător*, *te-nşeli*, *cumva de mort îl crezi*!

Sfârşitul actului ti

ACTUL III

SCENA I O stradă.

Florindo iese din casă şi se ititiineşte cu Brighella.

BRIGHELLA Sior Florindo, tocmai vă căutam.

FLORINDO

Mă căutai! Ce doreşti, dragă Brighella?

BRIGHELLA

Aţi vorbit? I-aţi mărturisit siorei Rosaura? FLORINDO

Încă nu. După sonet, n-am mai văzut-o.

BRIGHELLA Mă tem să nu fie prea târziu.

FIOR ÎN DO Dumnezeule! Dar de ce?

BRIGHELLA

Fiindcă un oarecare escroc, mincinos şi şarlatan, i-a pus gând rău fetei.

FLORINDO

Spune-mi: cine-i asta? Poate marchizul de Gastel d’Ot-o?

BRIGHELLA

Chiar el. M-am întâlnit cu servitorul lui, care mi-e concetăţean şi, cum e cam gură-spartă, mi-a spus totul. Aflaţi că s-a dat faţă de siora Rosaura drept autorul sonetului şi că i-a băgat în cap tot felul de bazaconii, una mai grozavă decât alta. Dumneavoastră cheltuiţi, iar el profită. Dumneavoastră oftaţi, iar el îşi bate joc. Dumneavoastră tăceţi, iar el vorbeşte. El are să aibă parte de ea, iar dumneavoastră o să rămâneţi cu buzele umflate.

FLORINDO

O, Brtghella, îmi spui nişte lucruri îngrozitoare.

BRIGHELLA

Trebuie să vă hotărâţi într-un fel: ori îi vorbiţi de îndată, ori vă luaţi orice nădejde.

FLORINDO I-aş vorbi bucuros, dar n-am curajul.

BRIGHELLA

Vorbiţi cu tatăl ei.

FLORINDO Mă siiese s-o Fac în faţa lui.

BRIGHELLA „Atunci, găsiţi vreun prieten.

FLORINDO

Nu ştiu în cine să mă încred.

BRIGHELLA

I-aş vorbi eu, dar unui servitor în livrea nu i se >cade să se amestece în astfel de treburi.

FLORINDO

Sfătuieşte-mă: ce trebuie să fac?

BRIGHELLA

Haidem înăuntru, şi să căutăm calea cea mai uşoară şi cea mai potrivită.

FLORINDO

Dacă o pierd pe Rosaura, sunt desperat.

BRIGHELLA

Ca să n-o pierdeţi, trebuie să treceţi imediat la lapte.

FLORINDO

Da, să nu mai pierdem vremea. Dragă Brighelia, îl îţi sunt de îndatorat! Dacă mă însor cu Rosaura. – am să uit niciodată că dragostei tale îi datorez cea ai mare fericire a vieţii mele. (*Intră în casă*.)

BRIGHELLA

(*singur*)

— Cine ştie dacă pe urină are să-şi mai aducă aminte de mine? Dar nu importa: îi vreau binele ş. i-o fac din toată inima. (*între*.)

SCENA II

PANTALONE (*cu o scrisoare în mină*)

Eu, eu în persoană, vreau să mă duc să pun scrisoarea asta la poştă pentru Napoli; nu vreau s-o> uite

servitorul; nu vreau să lipsesc de la datoria mea faţă de sior Policarpio. Dar mare zăpăcit, mare nenorocit mai e şi feciorul meu! E însurat şi se ţine de dragoste, vrea s-o îmbrobodească pe fata Doctorului. Aşa-mi trebuie, dacă l-am trimis la Napoli! Dac-ar fi crescut sub ochii mei, nu s-ar fi întâmplat una ca asta. Dar lasă, poate fi el oricât de mare şi oricât de grozav, ba chiar şi însurat, îi vin eu de hac. Doctorul are dreptate: trebuie să-l conving să-i dea oarecare satisfacţie. Zăpăcitul! Marchiz de Castel d'Oro, serenade, mese şi mai ales să sporovăiască despre cinstea unei case! Are să aibă de-a face cu mine Vreau să mă grăbesc cu scrisoarea, şi pe urmă mai stăm noi de vorbă.

SCENA III Un poştaş şi Pantalone.

POŞTAŞUL

Sior Pantalone, o scrisoare. Treizeci de bani. 142

PANTALONE

De unde?

POŞTAŞUL A venit cu poşta de Roma.

PANTALONE

O fi de la Napoli. Ţine treizeci de bani. E tare umflată.

POŞTAŞUL

O rugăminte. Nu ştiţi cine-o fi un oarecare sior Lelio Bisognosi?

PANTALONE

Fiul meu 1

POŞTAŞUL De unde şi până unde?

PANTALONE S-a întors de la Napoli.

POŞTAŞUL Am şi pentru el o scrisoare.

PANTALONE Dă-mi-o mie, sunt doar tatăl lui.

POŞTAŞUL

Poftiţi. Şapte bani.

FAINTALONE

Ti re şapte bai i.

POŞTAŞUL Sluga dumneavoastră 1

SCENA IV

PANTALONE (*singur*)

Cine i-o Îi scriind? Ce-o fi înăuntru? Scrisul ăsta nu-

mi pare cunoscut. Şi nici sigiliul. S-o deschid şi să văd. Vechea mea slăbiciune: să ghicesc cine scrie, înainte de a deschide scrisoarea. *Prea stimatul meu domn*. Cine-o fi ăsta care-mi scrie? *Masaniello Capezzali*. *Napoli*, *24 aprilie 1750*. Habar n-am cine-o fi, să vedem mai departe. *Am scris două scrisori pe adresa seniorului Lelio*, *fi*ul *dumneavoastră*, *şi neavând niciun răspuns*... Fiul meu s-a oprit la Roma, şi cele două scrisori or fi la poştă. *M-am hotărât să vă adresez prezenta scrisoare dumneavoastră*, *temâ*ndu-*mă sau că el n-a ajuns încă*, *sau că e bolnav*. *Signor Lelio*, *cu două zile înainte de-a pleca din Napoli*, *m-a rugat stăruitor pe mine*. *ca bun prieten*, *să-i procur un atestat că n-a fost niciodată căsătorit spre a se putea căsători în altă parte*, *oriunde*... Asia-i bună! Parcă era doar însurat! *Nimeni nu-l putea servi mai bine*; *până* în *ultimele ceasuri ale plecării am stat toi timpul alături de* dânsul *ca un adevărat prieten*... Asta trebuie să ştie tot şi despre căsătorie. *Aşa căjmpreună cu prietenul nostru comun Nico-luccio*, *am obţinut atestatul precum că e liber*, *şi pe care*, ca *ui nu se piardă*, *vi-l trimit dumneavoastră*, fetei *aldui*/el, *autentic* şi *tegafizat*. Cum asta? Ce-o mai: i şi asta? Un atestat că e liber? Nu s-a însurat? Ori atestatul e fals, ori căsătoria «– o născocire, Să vedem mai departe. *E o adevărată minune că signor Leiio se întoarce acasă liber*, *fără lanţurile căsătoriei*, *după infinite pericole în care s-a aflat din pricina inimii sale prea bune*, *dor şi eu pot să mă laud ca bun prieten că l-am scos din mii de încurcături*, *aşa că a plecat din Napoli liber şi ţară nicio cătuşă*, *fapt care va fi plăcut pentru dumneavoastră*, *putându-i găsi acolo un rost* cât *mai bun şi pe placul lui*. *Rămân al dumneavoastră*. Ce aud? Lelio nu e însurat? Asta-i atestatul că e liber. (Îl *desface*.) Atestatul e autentic şi-n bună regulă. Cu neputinţă să fie fals. Iar gentilomul ăsta care scrie ce interes ar fi avut să născocească un fals? Dar pentru ce a născocit Lelio bazaconia asta? Nu se poate, nu văd motivul. Să vedem, poate că din scrisoarea asta, adresată lui, să mai pot afla ceva. (*Vrea să deschidă scrisoarea*.)

SCENA V Lelio şi Pantalone.

LELIO

Dragă tată, tocmai pe dumneata te căutam. PANTALONE

Dragă fiule, vii tocmai la timp. Spune-mi, cunoşti la Napoli pe un oarecare sior Masaniello Capezzali?

LELIO

L-am cunoscut foarte bine. (*Aparte*.) Asta-mi cunoaşte toate năzbâtiile; de nu i-o fi scris ceva tatii.

PANTAIONE

E im om de treaba? Un om cinstit şi sincer? LELIO

Aşa a fost, dar acum nu mai este.

PANTALONE

Nu? Dar de ce?

LELIO

Fiindcă, sărmanul de el, a murit.

PANTALONE A murit? De când, de mult?

LELIO

Puţin înainte de-a pleca eu din Napoli.

PANTALONE

Păi, nu sunt trei luni de când ai plecat din Napoli? LELIO

Întocmai.

PANTALONE

Ei, să-ţi dau eu o mângâiere; scumpul tău prieten Masaniello a înviat.

LELIO

Eh! Glumeşti!

PANTALONE Uite, nu e ăsta scrisul lui?

lei 10

Da’ de unde, nu e scrisul lui. (*Aparte*.) Şi Lotuşi e al lui, ce dracu’ scrie?

PANTALONE Eşti sigur că nu e scrisul lui?

LELIO

Sunt absolut sigur… Ş-apoi dacă a murit…

PANTALONE (*aparte*)

Ori atestatul ăsta e fals, ori fiul meu e regele mincinoşilor. Aici trebuie diplomaţie ca să descoperi adevărul.

LELIO (*aparte*)

Aş fi curios să ştiu ce conţine scrisoarea aceea. (*Lui Pantalone.*) Tată dragă, lasă-mă să văd mai bine dacă nu cumva recunosc scrisul.

PANTALONE Păi sior Masaniello n-a murit?

LELIO

A murit, nu mai încape îndoială.

PANTALONE

Atunci fied ţărâna uşoară. Să lăsăm astea la o parte, şi să ne întoarcem la altcevia. Ce i-ai făcut Doctorului Balanzoni?

UT

Lui, ntmâc.

PANTALONE Lui, nimic; dar fetei lui?

LELIO

Ea mi-a făcut mie ceva.

PANTALONE Ea, ţie? Ce naiba *i-o* fi putut face?

LELIO

M-a fermecat, m-a orbit. Nu ştiu dacă nu cumva mi-a făcut şi vrăji.

PANTALONE ia spune-mi şi mie cum vine asta.

LELIO

Ieri pe înserate îmi vedeam de drum. Ea m-a zărit de la fereastră: trebuie să-ţi spun că s-o fi îndrăgostit de acel nu ştiu ce al meu care le face pe toate femeile să mă iubească, şi m-a salutat cu un suspin. Eu, care leşin când aud suspinând o femeie, m-am oprit locului s-o privesc. Închipuieşte-ţi! Ochii mei s-au întâlnit cu ochii ei. Cred că în cei doi ochi ai ei sunt doi diavoli; m-a dat gata într-o clipă, şi nu mi-am mai putut reveni.

PANTALONE

Da, tu le dai gata pe toate cât ai bate din palme. Dar ia spune-mi: i-ai făcut vreo serenadă?

Închip» 11 iesteli! Din întâmplare, tocmai trecea o serenadă. Eu m-am oprit să ascult, fata şi-a închipuit *fă* eu am pus să i-o facă, tar eu am lăsat-o să creadă.

PANTALONE

Şi tot tu ai născocit povestea că după serenadă te-ai

dus în casa ei?

LELIO

Nu e nicio născocire. Am fost în casa ei.

PANTALONE

Şi ai cinat cu ea?

LELIO

Ca să-ţi spun adevărul, da, signore, am cinat cu ea.

PANTALONE

Şi nu te-ai sfiit să ai asemenea îndrăzneală cu o fată?

LELIO

Ea m-a invitat, iar eu m-am dus.

PANTALONE

Şi găseşti că-i stă bine unui bărbat însurat să facă asemenea lucruri?

LELIO

Recunosc că am greşit; n-am să mai fac.

PANTALONE

Va să zică eşti însurat.

I 149

LI HO

Numai să nu-mi fi murit nevasta.

PANTALONI E Păi, de ce să moară?

LELIO

Să nu fi murit din naştere.

PANTALONE doar în şase luni.

LELIO

Poate a avortat.

PANTALONE

Ia spune-mi: tu ştii cine este siora Rosaura cu care ai stat de vorbă şi în casa căreia ai fost?

LELIO

E fiica doctorului Balanzoni.

PANTALONE

Foarte bine; e aceea pe care azi-diiuineaţă ţi-am propus-o de soţie.

LELIO

Pe ea?

PANTALONE

Da, pe ea. 150
LELTO
Păi, mi-ai spus că tatăl ei e din Bologna.
PANTALONE Da, doctorul Balanzoni e bolonez.
LELIO
C *aparte*)
Oh, drace, ce-am făcut!
PANTALONE
Ei, ce zici? Dacă ai fi liber, ai lua-o cu dragă inima?
LELIO
Da! Din toată inirna. Dar, dragul meu tată, nu te lăsa; nu părăsi tratativele; îmbunează-l pe Doctor; s-o luăm cu binişorul pe fată. Nu pot trăi fără dânsa.
PANTALONE Dar dacă eşti însurat…
LELIO
Poate că nevasta mea a murit.
PANTALONE
Asta-i speranţă de om smintit. Bagă-ţi minţile-n cap şi caută-ţi de ale tale. Lasă fetele în pace. Signora Rosaura se consideră liberă şi, ca să-i dau o satisfacţie Doctorului, te trimit înapoi la Napoli.
LELIO
Nu, pentru nimic în lume!
PANTALONE Cum, tiu viei să te duci să-l vezi revista?
— IELIO
Văd că vrei să mă vezi mort.
PANTALONE
Pentru ce?
LELIO
Mor, dacă mă lipseşti de signora Rosaura.
PANTALONE
Dar câte neveste vrei tu să ai? Şapte, ca la turci? LELIO
Una mi-ajunge.
PANTALONE Bine, o ai doar pe siora Briseide.
LELIO
Oh!… Briseide…
PANTALONE

Ei, ce este?

LELIO

Tată, iată-mă la picioarele dumitale! (*Cade în genunchi.*)

PANTALONE Haide, ce vrei să spui?

IILIO

Îţi cer de o mie de ori iertare.

PAK7 ALO NE Ei, lasă, nu mă mai necăji.

LELIO

Briseieie este o simplă născocire: nu sunt însurat. PANTALONE

Bravo, sior, bravo! Frumos îţi şade să-mbrobodeşti aşa pe tatăl tău. Ridică-te, şarlatane, mincinosule; asta ai învăţat tu la Napoli? De cum pui picioru' în Veneţia, înainte de a-ţi vedea tatăl, te dai în vorbă cu persoane de care habar n-aveai, te dai drept napolitan, don Hazdrubal de Castel d'Oro, milionar, nepot trie prinţi şi, puţin mai lipsea, fratele vreunui rege; pui la cale o mulţime de porcării, în dauna unor fete cinstite şi de familie. Auzi, să ajungi tu să-l păcăleşti chiar pe bietul tău tată! îmi dar a înţelege că te-ai însurat la Napoli; scoţi ca din cutie pe siora Bnseide, pe sior Policarpio, ceasornicul deşteptător, pistolul; şi după toate astea îţi mai pertniţi să-mi storci îşi lacrimi de emoţie pentru o noră închipuită, pentru un nepot născocit; ba mă mai laşi să-i scriu şi socrului o scrisoare care ar fi rămas pentru vecie la poşta din Napoli. Cum naiba eşti în stare să născoceşti asemenea lucruri? De unde dracu' poţi scorni atâtea blestemate bazaconii? Omul cinstit nu se cunoaşte după naştere, ci după fapte. Creditul neguţătorului stă în a spune totdeauna adevărul. Încrederea este cel mai mare capital al nostru. Dacă nu m-aş bucura de încredere, dacă n-aş avea reputaţie, aş fi veşnic suspeeiat, un prost neguţător, nevredriK le aceasta piaţa, nedemn de familia mea, nedemn de a purta cinstitul nutrr de Bisogriosi.

LELIO

Ăh, tată, mă faci să roşesc. Dar tocmai iubirea mea pentru signora Rosaura, neştiind că mi-ai hărăzit-o de soţie, m-a făcut să m-afund în atâtea ş-atâtea minciuni cu

totul potrivnice cinstei mele atât de scrupuloase şi deprinderilor mele atât de sincere.

PANTALONE

Dacă într-adevăr te-ai căi, n-aş mai zice nimic. Dar tare mi-e teamă să nu fii mincinos din fire şi să n-o faci şi mai de oaie în viitor.

LELIO

Nu, desigur nu. Detest minciunile şi le urăsc de moarte. Voi iubi totdeauna adevărul. Îţi jur că n-am să las să-mi mai scape din gură nici măcar o silabă cât de cât echivocă, darămite falsă. Fie-ţi însă milă, nu mă părăsi! Obţine-mi iertarea de la scumpa mea Rosaura, altfel să ştii că mor! Uite, chiar mai adineauri, din cauza excesivei tulburări, nu puţin sânge am scuipat din piept.

PANTALONE (*aparte*)

Sărăcuţul! mi-e tare milă de dânsul. Dac-aş mai putea avea încredere în tine, încă te-aş putea consola cu ceva; dar, uite, mă tem…

LELIO

Să mă ia dracul, dacă mai spun măcar o singură inciună.

PANTALONE Aşadar, la Napoli nu te-ai însurat?

LELIO

Nu, desigur.

PANTALONE N-ai nicio obligaţie iată «le nicio femeie? LELIO

Faţă de femei nu mi-am luat niciodată vreo obligaţie.

PANTALONE Nici la Napoli, şi nici afară de Napoli?

LELIO

Nicăieri.

PANTALONE Bagă bine de seamă!

LELIO

Nu mai spun nicio minciună, nici pentru tot aurul lumii!

PANTALONE Ai atestatul că eşti liber?

LELIO

Nu, dar l-aştept dintr-un moment în altul.

PANTALONE Şi iic-ar fi sosit, ţi-ar părea bine?

LELIO

O, de-ar – voi cerut s-o pot urma cât mai degrabă pe scumpa mea Rosaura!

PANTALONE

Ia priveşte! Ştii ce-i asta? (*Dă atestatul lui Lelio.*)

LELIO

Ce fericit sunt! Este atestatul meu că n-am fost căsătorit.

PANTALONE

Numai să nu fie fals.

LELIO

Cum fals? Nu vezi autentificarea?

PANTALONE E fals, fiindcă-l trimite un mort.

LELIO

Un mort? Cum?

PANTALONE

Păi uite, îl trimite sior Masaniello Capezzali, acela despre care tu mi-ai spus că a murit acum trei luni.

LELIO

Lasă-mă să-l văd: acum recunosc scrisul. Nu e Masaniello tătrinul cel care scrie; e fiul lui, scumpul meu prieten. (*Pane certificatul în buzunar.*)

PANTALONE

Şi pe fit îi clica ffii tot finasanidlo ca şi pe la UI?

LELIO

Da, «o chestiune cu o moştenire, pe toţi îi cheamă cu acelaşi nume.

PANTALONE

Să-ţi fie atât de bun prieten şi să nu-l recunoşti scrisul?

LELIO

Am stat tot timpul împreună, aşa că n-am avut prilejul să ne scriem.

PANTALONE Dar cunoşti scrisul tatălui său?

LELIO

Da, fiindcă bătrânul era bancher şi mi-a făcut câteva scrisori de credit.

PANTALONE

Dar dacă e în doliu, de ce acest sior Masaniello nu-şi sigila scrisoarea cu ceară neagră?

LELIO

Doar ştii foarte bine: azi nu se mai poartă doliu.

PANTALONE Lelio, n-aş mai vrea să începi cu alte comedii.

LELIO

Să mor dacă mai spun măcar o singură minciună.

FA. NTA. LONFE

Ia mai taci o dată, neispră Altiie! Care ra să zică atesta lui ista e buri >

LELIO

Perfect, mă pot însura şi mâine.

PANTALONE

Dar cele două luni şi mai bine cât ai stat la Rorna? LELIO

Ei, asta nu se spune nimănui. Trebuie să le dăm însă a înţelege c-am venit de-a dreptul de la Napoli la Veneţia. Găsim noi doi martori care s-o afirme.

PANTALONE

Parcă ne înţelesesem că nu mai spui alte minciuni. LELIO

Asta nu e minciună, ci doar un mod de-a înlesni lucrurile.

PANTALONE

Destul. Am să vorbesc cu Doctorul şi pe urină vedem noi. Uite o scrisoare pe care mi-a dat-o poştaşul.

LELIO

E pentru mine?

PANTALONE

Pentru tine; i-am dat şi şapte bani. Trebuie să fie de la Roma.

LELIO

Se poate. Dă-mi-o s-o citesc.

PANTALONE

Ba, cu îngăduinţa dumneavoastră, mai întâi n citesc 11. (*O desfatce încet, încet.*)

LELIO

Dar, te rog… scrisoarea e a mea 1

PANTALONE Iar eu sunt tatăl tău şi pot s-o citesc.

LELIO (*aparte*)

Cum vrei… (*Aparte.*) De n-ar mai ieşi vreo nrrnă încurcătură.

PANTALONE (*citeşte*)

Prea scumpul meu soţ… (*Privindu-l pe Lelio.*) Prescumpul meu soţ?

LELIO

Scrisoarea asta nu e pentru mine.

PANTALONE

Uite adresa: *Illusirissimului signor Lelio Bisognosi – Veneţia*.

LELIO

Vezi că nu e pentru mine?

PANTALONE

Nu? Pentru ce?

LELIO

Noi nu sunteri ilustraşi mi.

PANTALONE

Eh, în ziua de *azi* titlurile nu fac prea multe parale, şi-apoi, dacă ar fi după tine, na te-ai sfii să te dai drept alteţă. Să vedem cine scrie: *Prea credincioasa te soţie, Cleonice Anselmi*.

LELIO

Ai auzit? Scrisoarea nu e pentru mine.

PANTALONE Atunci pentru cine?

LELIO

Nu ştiu. Habar n-am cine-i aceasta doamnă.

PANTALONE

Parcă era vorba să nu mai minţi, nu?

LELIO

Cerul să mă trăsnească.

PANTALONE

Ai şi jurat.

LELIO

Am spus: să mor.

PANTALONE

Şi cui vrei tu să fie adresată această scrisoare? 169

LELIO

O mai fi cineva cu acelaşi nume şi cu acelaşi pronume.

PANTALONE

Eu trăiesc de o viaţă întreagă la Veneţia Ş «nu cunosc vreun alt Bisognosi pe aici.

LELIO

La Napoli şi la Roma mai sunt.

PANTALONE Dar scrisoarea este adresată la Veneţia.

[LELIO

Şi nu poate fi la Veneţia vreun Lelio Bisognosi din Napoli sau din Roma?

PANTALONE

S-ar putea. Să auzim scrisoarea.

LELIO

Iartă-mă, tată, dar ştii şi dumneata că nu se cade t să citeşti scrisorile altora. Când deschizi o scrisoare [din greşeală, o închizi la loc fără ca s-o citeşti.

PANTALONE O scrisoare a fiului meu pot s-o citesc.

LELIO

Dar dacă nu-i pentru ruine…

I-ai

1 – Mine ino lui

PANTALONE

Torn vedea.

LELIO

f *aparte*)

Fără îndoială, Cleonice îmi Jace reproşuri. Dar *o* să ştiu să mă apăr cu născocirile mele.

PANTALONE (*citeşte*)

Plecarea la din Perna m-a lăsat într-o groaznică melancolie, căci deşi mi-ai făgăduit să mă iei cu tine la Veneţia, ci plecat pe neaşteptate…

LELIO

Dacă-ţi spun că nu e pentru mine!

PANTALONE Da, însă ea spune că ai plecat la Veneţia.

LELIO

Bine: dar şi oricare altul ar putea fi la Veneţia.

PANTALONE (*citeşte*)

Adu-ţi aminte că mi-ai acordat încrederea ca soţie. LELIO

Oh, dar e absolut limpede că nu e pentru mine.

PANTALONE

Atunci, n-ai nicio încurcătură cu niciuna?

Nu. Sigur că n-am.

PANTALONE

Şi nici nu mi-ai sf-us vreo minciună în plus? LELIO

Niciuna.

PANTALONE Să mergem mai departe.

LELIO

(*aparte*)

Scrisoarea asta parc-iar vrea să ţină tovărăşie so-etului.

PANTALONE (*citeşte*)

Dacă cumva ai de (*tind să-ţi baţi joc de mine, află că oriunde te vei afla, voi şti să-mi fac dreptate*.

LELIO

Vreo nenorocită abandonată.

PANTALONE

Acest Lelio Bisognosi trebuie să fie o mare secătură. LELIO

Şi-mi pătează şi mie numele.

PANTALONE Ţie. un om atât de sincer…

LELIO

Da, şi mă mândresc cu asta I

PANTA LCT-E

Să auzim sfârşittl: *Dacă im mă lă / irigă tine şi nu hetaieşti să ne căsătorim, am să pun pe cineva cu trecere să-i scrii lui signor Pantalnne, teilâl i-am. itote…* Oho, Pantalone?

LELIO

Ia le uită! Să-l cheine la iei ca pe tata.

PANTALONE (*citeşte*)

Ştiu că signor Pantalone este un onorabil neguţător

veneţian. Din ce în ce mai bine! *Şi cu tocite că ai fost crescut la Napoli de fratele lui*... Bine, tot mai bine... *te iubeşte şi n-o să-l lese inima să te vadă în puşcărie, atunci când am să fiu nevoită să reclam banii pe care i-ai luat în contul zestrei*. Ce-aş putea auzi mai rău?!

LELIO

Pariez că e vorba de o farsă a unui prieten". PANTALONE

Farsa unui prieten? Dacă tu consideri asta farsă, atunci ascultă ce-ţi spun eu cu toată seriozitatea. De aci încolo nu mai pui piciorul în casa mea, nu mai ai ce căuta aici. Am să-ţi dau ce ţi se cuvine. Du-te la Roma, şi ţine-ţi cuvântul dat!

Cum, tată...

PANIAIGrE

Pleacă" de aici. mincinos iulam, mincinos neruşinat, secătură, neobrăzattile, spurcatule! (*Pleacă*.)

LELIO

(*singur*)

Să fiu tare. Nu-mi pierd, eu capul pentru atâta lucru. Dar nici nu mai vreau să mint. Vreau să spun totdeauna adevărul. Dar dacă vreodată nu-mi merge tocmai fiindcă spun adevărul? Folosirea minciunii va fi totdeauna pentru mine o mare ispită. (*Pleacă*.)

SCENA VI

O cameră în casa Doctorului. Doctorul şi Rosaura.

DOCTORUL

Ia spune-mi, signora, de când nu l-ai mai văzut pe marchizul Hazdrubal de Castel d'Oro?

ROSAURA Ştiu foarte bine că nu e marchiz.

DOCTORUL Atunci ftii cine este.

ROSAURA

Da, sigm + re. Îi cheamă Ruggiero Pandolfi, neguţător na pontau.

DOCTORUL Ruggier-o Pând-o în?

ROSAURA

şa mi-a spus.

DOCTORUL Neguţător napoli ian?

ROSAURA
Napolitan.
DOCTORUL
Proasto, smintito, tată fără cap ce eşti! Ştii tu cine-i ăsta?
ROSAURA
Cine?
DOCTORUL Lelio, băiatul lui Pantalone.
ROSAURA
Cri pe care mi l-ai propus de bărbat?
DOCTORUL Acela: ce mai podoabă!
ROSAURA
Atunci, dacă-i el, se pot aranja lucrurile mai uşor. DOCTORUL
Ascultă, tienorocito, unde te putea duce lipsa ta de judecată, uşurinţa, cu care ai plecat urechea la spusele unui străin. Lslâo Bisogriosi, care sub un nume fals a căutat şi te momească, e însurat la Napoli.
— ROSAURA Ştii sigur? Mie nu-mi vine-a crede.
DOCTORUL
Da! Ştiu sigur. Aii-a spus-o chiar tatăl lui.
ROSAURA
(*plânge*)
Vai, nenorocita de nune! Ce trădător iară suitei 1 DOCTORUL
Acum plângi, uşuratico? Altă dată să ai mai multă judecată şi mai multă precauţie. Eu nu pot să am grijă de toate. Trebuie să-mi văd de profesiunea mea. Dar fiindcă eşti atât de puţin înţeleaptă, am să te duc undeva unde n-ai să mai fi în primejdie să cazi prada unor asemenea slăbiciuni.
ROSAURA
Ai dreptate. Pedepseşte-mă, o merit. (*Sieşi.*) Ticălosule, escrocule, cerul să te pedepsească! (*Pleacă.*)
SCENA VII Doctorul, apoi Ottavio.
DOCTORUL
Pe de o parte o compătimesc şi-mi pare rău, dar pentru reputaţia ei, vreau s-o ştiu în siguranţă.

OIŢA VIO

Şi-giior Doctor, îl! a din casă mi-a cât a înţelege *ci* sâgnera Beatrice ar fi dispusă să-mi vorbească. Eu sunt uit ora de onoare, şi nu înţeleg să discut cu fata fără ştirea părintelui.

DOCTORUL

Bra\o, eşti un era cumsecade. Totdeauna te-am stimat şi acum apreciez cu atât mai mult cuminţenia dumitale. Dacă eşti câispus, până deseară încheiem contractul cu fiica mea. (*Aparte*.) Abia aştept să scap de-o piatră din casă.

OTTAVIO

Eu sunt gata.

DOCTORUL

Atunci s-o chemăm pe Beatrice, şi să auzim «pune şi dânsia.

ce

SCENA VIII Colombina şi ceilalţi. COLOMBINA

Stăpâne, signor Lelio Bisognosi, fost cândva marchiz, ar dori să vă spună două cuvinte.

OTTAVIO Asta are să mi-o plătească.

DOCTORUL

Fii. sigur că-şi va primi singur pedeapsa. S-auzim acum ce mai «în stare să spună. Să rină înăuntru.

COLOMBINA

Oh, ce mincinos! Şi să se mai spună că noi femeile… (*Pleacă*.)

OTTAVIO

Sunt sigur că iar a pus ceva la calc.

DOCTORUL

Păi dacă e însurat, nu mai are ce manevra cu

Rosaura.

SCENA IX Lelio, Ottavro şi Doctorul.

LELIO

Domnule Doctor, vin plin de ruşine şi încurcat ca să vă cer iertare.

OTTAVIO (*lui Lelio*)

Vorbim noi mâine, între patru ochi.

LELIO (*lui Ottavio*)

Dumneata vrei să te baţi cu mine în duel şi vrei să-ţi fiu adversar, iar eu am venit aici să implor sprijinul dumitale prietenesc.

OTTAVIO

Faţă de ciae?

1ELIO

Fată de prea iubitul nostru Doctor.

DOCTORUL Ce vrei de la mine?

LELIO

Pe fiica dumneavoastră de soţie.

DOCTORUL

Cum? Pe fiica mea de soţie? Nu eşti însurat? LELIO

Eu însurat? Nu-i adevărat. Aş fi fost un obraznic, un infam dacă v-aş fi adresat o asemenea cerere, după ce aş fi promis solemn altei femei.

DOCTORUL Iar vrei să mă duci de nas?

OTTAVIO

Minciunile dumitale nu mai au nicio trecere. LELIO

Dar cine v-a spus că eu sunt însurat?

DOCTORUL

Tatăl dumitale a spus-o; mi-a spus că eşti însurat cu signora Briseide, fiica lui don Policarpio.

Ah! signor Doctor, îmi pare rău că trebuie să-l dezmint pe tata, dar grija pentru reputaţia mea. şi dragostea faţă de signora Rosaura mă silesc s-o fac. Nu, iată-mi spiirie adevărul!

DOCTORUL

Taci: nu ţi-e ruşine să spui aşa ceva? Tatăl dumitale este un gentilom, nu e capabil să mintă.

OTTAVIO (*lui Lelio*)

Când ai să termini cu minciunile?

LELIO

(*arată lui Ottavio atestatul de la Napoli*)

Convinge-te dacă eu spun minciuni. Iată care sunt falsurile mele. Iată atestatul că nu sunt căsătorit, primit de la Napoli. Dumneata, signor Ottavio, care eşti originar de acolo, cercetează dacă este în regulă şi autentic.

OTTAVIO

Într-adevăr, cunosc şi scrisul şi sigiliile.

DOCTORUL I-auzi colo! Cum, nu eşti însurat?

Vedeţi bine că nu.

DOCTORUL

AtwwKU de ce sign<r Paiata oue ne –, i iar a înţelege că eşti?

LELIO

Vă spun eu de ce.

DOCTORUL INuniai să nu începi iar cu poveştile.

LELIO

Tata a regretat că şi-a dat ciivântut să me-nsor cu seniora Rosaura.

DOCTORUL

Şi de ce?

LELIO

Fiindcă azt-diniiueaţă, în piaţă, un peţitor, aflând că inam întors, i-a oferit o zestre de cincizeci de mii de ducaţi.

DOCTORUL

Ar putea signor Pantalone să-mi facă e asemenea ofensă?

LELIO

Interesul te orbeşte uşor.

OTTAVIO (*aparte*)

Sunt uluit. Tot nu ştiu ce să cred.

DOCTORUL

Prin urmare, dumneata eşti îndrăgostit de tata mea?

l. ELIO Da, signore, chiar aşa.

DOCTORUL

Cum de te-ai îndrăgostit atât de repede? LELIO

Repede? în două Iuţii, o dragoste din iasă ajunge uriaşă.

DOCTORUL

Cum două luni, când ai sosit de-abia aseară? LELIO

Signor Doctor, acum am să vă dezvălui tot adevărul.

OTTAVIO C *sieşi*)

Altă şmecherie.

LELIO

Ştiţi dumneavoastră de când am plecat eu din Napoli?

DOCTORUL

Tatăl dumitale mi-a spus că sunt vreo trei luni. LELIO

Ei bine, şi unde am fost în acest răstimp?

DOCTORUL Mi-a spus că ai fost la Roma.

Iată că niJ-i adevărat M. – am oprit la Borna trei-patru zile, şi apoi am „venii direct la „Veneţia.

DOCTORUL

Şi signor Pantalone n. a ştitit-o?

LELIO

M-a ştiut-o, deoarece când ani sosit, el era, după obiceiul lui, la ţară, la Mira.

DOCTORUL

Dar de ce nu te-ai dus să-l vezi? De ce nu te-ai dus la ţară după el?

LELIO

Pentru că, o dată ce am văzut chipul signorei Rosaura, n-am mai putut să mă despart de ea.

OTTAVIO

Signor Lelio, le faci din ce în ce mai gogonate. Sunt două luni de când eu locuiesc la hanul „Vultur”, şi abia ieri ai venit dumneata acolo.

LELIO

Până acum am stat la „Scutul Franţei”, şi ca să pot fi mai în apropierea signorei Rosaura, am venit la Vultur” ieri seara.

DOCTORUL

Păi, dacă te-ai îndrăgostit de fata mea, de ce ai născocit povestea cu serenada şi cu cina în casă?

LELIO

Cu serenada e adevărat eu am pus s-o cânte. DOCTORUL

Şi cu cina?

LELIO

Am spus că am” făcut ceea ce aş fi dorit să fac. OTTAVIO

Şi dimineaţa, că le-ai condus pe cele două surori la

bâlci?

LELIO

Ei asta! Am glumit, îmi pare foarte rău, n-am să mai spun aşa ceva. Să ajungem la o concluzie: domnule Doctor, eu sunt fiul lui Pantalone Bisognosi, asta o credeţi?

DOCTORUL

S-ar putea ca nici asta să nu fie adevărat. LELIO

Şi sunt liber, şi iată atestatul libertăţii mele!

DOCTORUL Numai să fie adevărat.

LELIO

Signor Ottavio îl recunoaşte.

OTTAVIO Da; lui se pare adevărat.

Căsătoria mea cu signora Rosaura a fost pusă la cale de dumneavoastră împreună cu tata.

DOCTORUL

Regret că signor Pantalone, atras de cei cincizeci de îmi de dticaţi, nu-şi mai ţinectuânint dai.

LELIO

Vă spun eu. Cei cincizeci de mii de dticaţi s-au dus pe copcă, iar tata regretă c-a născocit basmul căsătoriei mele.

DOCTORUL De ce tiu vine dânsul să-mi vorbească?

LELIO

Nu îndrăzneşte s-o tacă. M-a trimis pe mine în locul lui.

DOCTORUL Eh, miroase a păcăleală.

LELIO

Vă jur pe tot ce am mai sfâtit!

DOCTORUL

Bine, fie ce-o fi, ţi-o dau. Pentru că dacă signor Pantalone e mulţumit, mă bucur şi eu; iar dacă nu va fi mulţumit, o să-mi dea satisfacţie pentru afrontul pe care a vrut să mi-l facă. Signor Ottavio, dumneata ce spui?

OITAV10

V-aţi gândit 1>ine. La urma minelor, când va fi măritată n-o se dhai poată spune nimic.

DOCTORUL

Dă-mi mie atestatul că n-ai mai fost căsătorit. LELIO

Poftim.

DOCTORUL

Dar în aste trei luni te-ai încurcat, poate, cu altcineva…

LELIO

Tot timpul am stat în Veneţia.

DOCTORUL Pot oare să te cred?

LELIO

N-aş mai spune o minciună nici chiar de-ar fi s-ajuug rege.

DOCTORUL

Mă duc s-o chem pe fiica mea; dacă şi ea e mulţumită, încheiem contractul. (*Pleacă.*)

SCENA X

Lelio, Ottavio, apoi Doctorul şi Rosaura.

LELIO (*aparte*)

Lovitura mi-a reuşit. Dacă mă însor, cad în baltă toată pretenţiile celei de la Roma.

OTTAVIO

Signor Lelio, văd că-li merge dine cu nirciunile dimii lale.

LELIO

Prietene, mâine mi pol veni să mă bat cu dumneata. OTTAVIO

De ce?

LELIO

Fiindcă sper că am un alt duel.

DOCTORUL (*Ros aur ei*)

Iată-l aici pe signor Lelio. Se oferă să-ţi fie soţ: ce ai de spus? Eşti mulţumită?

ROSAURA Dar nu mi-aţi spus că e însurat?

DOCTORUL Credeam că are soţie, dar el e încă liber.

ROSAURA

Mi se părea cu neputinţă să fi fost în stare de-o asemenea falsitate.

LELIO

Nu, draga mea, te iubesc prea mult ca să fiu în stare să mint în faţa dumitale.

ROSAURA Şi totuşi… mi-ai spus minciuni.

DOCTORU’ L

Haide acum să isprăvim, îl \rel de lărbat?

ROSAURA Dacă ai i-l dai, eu îl iau.

SCENA XI Pantalone şi ceilalţi. PANTALONE

Sior Doctor, plecăciune! Da ce face aici fiul meu? DOCTORUL

Vrei să ştii ce face fiul dumitale? Dă satisfacţie casei mele pentru afrontul adus de dumneata.

PANTALONE

Eu ce ţi-am făcut?

DOCTORUL

Mi-ai dat a înţelege că era însurat, ca să-l dezlegi de învoiala de a-l însura cu fata mea.

PANTALONE

Am spus că e însurat pentru că el m-a făcut să înţeleg aşa.

LELIO

O, acum totul s-a sfârşit. Dragă tată, îţi prezint mireasa pe care chiar dumneata mi-ai ales-o. Toţi sunt mulţumiţi, aşa că – un mai strie nici dumneata nimic.

PANTALONE

Cura la tac? Nenoroci tifle! Cum să tac?... Sior Doctore, citeşte scrisoarea asta şi ai să ieri şi dumneata dacă mai peale avea loc căsătoria. (*Ti di electorului scrisoarea de la Cleonice*.)

LELIO

Scrisoarea aceea nu-i pentru mine.

DOCTORUL

Bravo, signor Lelio! De peste două luni te afli în Veneţia? Nu eşti încurcat cu nicio femeie? Eşti liber? Cu desăvârşire liber? Rosaura, pleacă de lângă acest neruşinat mincinos! A stat trei luni la Roma, unde s-a logodit cu Cleonice Anselini. Prin urmare nu se poate însura cu alta. Escrocule, mincinosule, palavragiule, neobrăzatule!

LELIO

Dacă tata vrea să mă facă de ruşine, atunci sunt nevoft să spun că-i doar o femeie pe care am întâlnit-o

întâmplător la un han din Roma, numai în cele trei zile cât am stat acolo. Într-o seară, ameţit de vin, m-a atras într-o cursă şi m-a făcut să-i făgăduiesc c-o iau de nevastă, fără să-mi dau seama ce fac. O pot dovedi cu martori, că nu ştiam ce fac, atunci când mi-am dat cuvântul şi am iscălit.

DOCTORUL

Ca să lămurim toate acestea, ne trebuie timp; deocamdată însă te rog să pleci din casa asta.

Vreţi să nor? Cum aş putea trăi departe de scumpa mei Rosaura?

DOCTORUL

Cu cât te cunosc mai bine, cu atât Lini dau seama că doar te prefaci când spui că mori după fata mea, că de fapt prea puţin îţi pasă.

LELIO

Prea puţin îmi pasă? Să vă spună ea singură cât de mult ţin la dragostea, la graţia ei. Mărturiseşte, signora Rosaura, cât m-am silit să-ţi fiu pe plac în aceste câteva ceasuri. Povesteşte despre minunata serenadă pe care ţi-atu făcut-o aseară şi sinceritatea cu care m-am dezvăluit într-un sonet.

SCENA XII

FIotmklo, Briglâell» şi ceilalţi.

FLORINDO

Signor Doctore, signora Rosaura, cu îngăduinţa dumneavoastră permiteţi-mi să vă dezvălui o taină păstrată cu atâta grijă până acum. Un escroc încearcă să surpe meritul atenţiilor meie; sunt silit să ridic masca şi să arăt adevărul. Aflaţi, domnii mei, că eu am pus să se facă serenada şi că mimrul sonetului sunt tot pil

LE HO

Minţi. Nu-i adevărat.

FLOIIUDO

(*di doni h făii Ras tu*? *ti*)

Aceasta e canţoneta pe care amcoinpus-o şi aceasta e ciorna sonetului. Signora Rosaura, „vă implor să cercet aţi.

BRIGHELLA

Sior Doctore, dacă-mi permiteţi, voi spune, pentru

adevăr, că din ordinul lui sior Florindo să ciritat; şi eram de faţă când cu mâinile lui a aruncat pe terasă acel sonet.

DOCTORUL Ce spune signor Lelio?

LELIO

Ha, ha, ha, am să plesnesc de râs. Nu-i puteam pregăti signorei Rosaura o comedie mai plăcută ca asta 1 Un tânăr prostănac şi lipsit de spirit pune să se cânte o serenadă şi nu spune că el a făcut-o. Compune un sonet, şi-l aruncă pe terasă, se ascunde şi tace; sunt lucruri care te fac să mori de râs. Dar eu am făcut scena şi mai ridicolă prin florile mele de spirit, obligând pe neghiob să iasă la lumină. Ei, signor incognito, ce pretenţii ai? Ai venit prea târziu. Signora Rosaura e a mea, mă iubeşte! Tatăl său mi-o dă şi de faţă cu dumneata îi dau mâna mea de logodnic.

PANTALONE Oh, ce mutră! Ce limbă!

< DOCTORUL

Mai încetişor, signore, cu florile dumitale le spirit. Dumneata, sigrier Florindo, eşti îndrăgostit de Rosaura, fiica mea?

FLORINDO

Signore, n-am îndrăznit să-mi manifest dragostea. DOCTORUL

Ei, ce zici, Rosaura, te-ai mărita cu signor Florindo?

ROSAURA

De-ar voi cerul să-l pot urma! Lelio este un mincinos, nu l-aş lua pentru tot aurul din lume.

PANTALONE (*aparte*)

Iar eu trebuie să sufăr. Îmi vine să-l jupoi de viu, cu mâinile mele.

LELIO

Cum, signora Rosaura? Mi-ai dat cuvântul că ai să fii a mea.

DOCTORUL Du-te şi te-nsoară cu cea de la Roma.

LELIO

Cu o femeie de asemenea condiţie nu pot fi obligat să mă însori

SCF.să 2 IU lrlecehâtio şi ceihlţi.

ARTECCHINO (*lui* le /*ic*)

Stăpâne, ia-o din loc!

LELIO

Dar ce e?

PANTALONE (*lui Arlecchino*)

Spune-mi şi mie, ce s-a întâmplat?

ARTECCHINO (*lui Lelio*)

Nu mai e vreme de minciuni. Cea de la Roma a sosit la Veneţia.

DOCTORUL Cine a venit de la Roma?

ARTECCHINO

Siora Cleonice Anselmi.

DOCTORUL

E o prostituată?

ARTECCHINO

Da' de unde! E fata unuia din primii negustori din Rom a.

Nu-i adevărat; ăsta minte. N-o şi ea; sunt im gentilem. Eu nu spun minciuni.

OTTAVIO

Dumneata gentilom? Ţi-ai terfelit onoarea şi cuvântul dat prin jurăminte false, prin mărturii mincinoase.

DOCTORUL Pleacă din casa mea!

PANTALONE (*Doctorului*)

Aşa, îmi goneşti fiul?

DOCTORUL

Un Jiu care necinsteşte onoarea părintelui său! PANTALONE

Din păcate, ai dreptate. Fiul meu este un ticălos, un trădător, care prin atâtea minciuni câte a spus mă face şi pe mine să par un caraghios. Fiu nevrednic, fiu nenorocit. Pleacă, să nu te mai văd în ochi 1 Du-le din faţa ochilor mei, tot atât de departe cât te gonesc din inima mea! (*Pleacă.*)

LELIO

Ticăloase minciuni, vă urăsc, vă blestem! Limbă mincinoasă, dacă mai spui vreuna, te tai!

ROSAURA (*cheamă*)

Colombina!

1*5

Signora.

SCENA ULTIAU Cobmlina şi teiiiltf.

COLCMBINA

ROSAURA (*îi spune ceun* le *ureche*)

COLOMBINA

Îndată.

DOCTORUL Ruşine să-ţi fie că eşti atât de mincinos!

LELIO

Dacă mă mai auziţi spunând o singură minciună, să nu mă consideraţi altfel decât un netrebnic.

OTTAVIO

Lasă-te de acest năravdacă vrei să fii în rândurile oamenilor cinstiţi.

LELIO

Dacă mai spun o minciună, să vă purtaţi cu mine ca şi cum aş fi cel mai nevrednic om.

COLOMBINA (*aducând cutia cu dantele*)

Iat-o! (*O dă Rosaurei.*)

ROSAURA

(*îi dă cutia lui Lelio*)

Ţine, escrocule, dantela pe care mi-ai dăruit-o. Nu-mi trebuie nimic de la dumneata.

florindo Cum? Dantela asta eu i-a 111 tritnis-o.

BRIGHELLA

Da, sior, eu am plătit-o cu zece ţechini la prtrvălia „Pisica" şi am trimis-o signorei Rosaura prin băiatul de la prăvălie, fără să spun cine i-o trimite.

ROSAURA (*o ia*)

Acum înţeleg; Florindo mi-a dăruit-o, iar escrocul s-a lăudat cu ea.

LELIO

Tăcerea lui signor Florindo m-a îndemnat să profit de ocazie ca să fac curte acestor două frumoase fete. Şi ca să-mi meargă isprava am început să spun câte-o minciună, dar minciunile sunt prin natura lor atât de loc unde, încât din una ies o sută. Acum sunt nevoit să mă însor cu cea din Roma. Signor Doctore, signora rosaura, vă cer umilit

iertare şi vă promit că n-am să mai mint niciodată.

ARTECCHINO

Gn tecul ăsta îl ştiu pe de rost. Minciuni niciuna, doar aşa, câteodată, câte o floare de spirit…

DOCTORUL

Acum să mergem. Rosaura se va mărita cu signor Florindo, iar signor Ottavio o va lua pe Beatrice.

CHIVK)

Vom fi patru fi mie fericite, lucuriniurie *d*e iodul dragostei noastre sincere. Vom iubi totdeauna minunatul adevăr, învăţând de la mincinoşii nestru că minciuna îl face pe om ridicuj, fără încredere, mit de toată lumea; şi, ca să nu fim mincinoşi, e bine să vorbim puţin, să preţuim adevărul şi să ne gâadâin la urmări.

Sfârşitut comedie!